LAISVE
Semi-Weekly
102-02 Liberty Ave.
Ozone Park, N. Y., 11417
Tel. MIchigan 1-6887

Entered as second class matter at the Post Office of Jamaica, N. Y., under the Act of March 3, 1879.

LAISVĖ

THE LITHUANIAN SEMI-WEEKLY

LAISVĖ—LIBERTY
Dukartsavaitinis
Dalyje Queens apskrities (N. Y.) $10.00
Kanadoje $10.00
Kitur užsienyje $12.00
Jungtinėse Valstijose $9.00
Pavienio egzemplioriaus kaina 10 centų

PRICE 10c

No. 7 Ozone Park, N. Y., 11417 Penktad., sausio (Jan.) 24, 1964 METAI 52-ji

KRISLAI

Kodėl jie nemato?
Komunistai parodė kelią
Neapykanta ir neapykanta
Salomėjai ir Valerijai
Karas skurdui ir žiurkėms
Ir išganymas pagal kišenę

— Rašo **A. Bimba** —

Prancūzija ruošiasi pripažinti Kiniją. Prancūzai sau sako: per ilgai mes laikėmės Amerikos nusistatymo link Kinijos. Nuo dabar eisime savuoju keliu, vadovausimės savo protu.

Dėlei to keliamas didelis triukšmas. Protestuoja Vakarų Vokietijos premjeras Erhard. Labai susirūpinęs esąs ir mūsų prezidentas Johnsonas.

Bet niekas iš to nebeišeis. Jeigu mūsų prezidentas ir jo patarėjai neužsimerktų prieš ateitį, jie patys tuojau pakeistų savo nusistatymą.

—:—

Kinijos Liaudies Respublika turėtų būti tuojau pripažinta. Čiang Kai-šeko klika turėtų būti išmesta iš Jungtinių Tautų. Mūsų laivynas iš Formozos vandenų turėtų išsikraustyti. Susidarytų sąlygos sunormalizavimui Amerikos santykių su Kinija. Būtų didelis taikos laimėjimas.

Juk taip turės būti, juk tai turės ateiti!

Zanzibaras nuvertė karalių ką ir paskelbė respubliką.

Vakar buvo Kuba, šiandien Panama, rytoj bus kita kuri Lotynų Amerikos šalis.

Tokie laikai, tokia gadynė. Imperializmas gyvena sutemas.

Dėlei to liūdi ir verkia tiktai tie, kurie nori sulaikyti progreso ratą. O džiaugiasi visi, kurie tiki pažanga ir ateitimi.

—:—

Aną dieną Niujorko Komunistų partijos organizacija paskelbė plačią miesto mokykloms integruoti programą. Siūlė miesto "tėvams" priimti taip vadinamą "Princetono planą."

Sausio 20 d. pasirodė miesto Apšvietos tarybos nutarimas, kuriame sakoma, kad tuojau turi būti vykdomas tasai planas. Vadinasi, komunistų pasiūlymas priimtas.

O tas planas labai paprastas ir suprantamas. Štai dvi mokyklos. Vienoje beveik visi vaikučiai juodi, o kitoje balti. Nuo dabar visi abiejų mokyklų vaikučiai iki trečiosios klasės tegu lanko vieną mokyklą, o visi nuo trečios iki šeštos klasės tegu lanko kitą mokyklą. Niekam nebus jokios skriaudos ir mokyklos bus integruotos.

—:—

Dabar madoje kalbėti apie susidorojimą su visokia neapykanta. Girdi, neapykantos liga atėmė mums mūsų jauną prezidentą.

(Tąsa 6-me pusl.)

PRANCŪZIJOS SU KINIJA SUARTĖJIMAS IR JUNGTINIŲ VALSTIJŲ POLITIKA

Paryžius. — Prancūzijos prezidentas De Gaulle pareiškė, kad dar šį mėnesį tarp Prancūzijos ir Kinijos bus atsteigti diplomatiniai ryšiai, tai yra, Prancūzija pripažins Kiniją. Ir tuojau iš Paryžiaus išvyko skaitlinga delegacija į Kiniją tartis įvairiais reikalais.

Čionai diplomatai numato, kad Prancūzija vadovaujasi biznio sumetimais. Ji numato, kad atsteigus diplomatinius, ekonominius ir kultūrinius ryšius su Kinija, gaus daug užsakymų ant mašinerijos ir daugelio kitų fabrikatų.

Diplomatai supranta, kad Prancūzija daro žingsnį visai nesiskaitydama su Jungtinių Valstijų nusistatymu linkui Kinijos. Taipgi ji siekia platesnių ryšių ir su kitomis Azijos šalimis. Diplomatai supranta, kad suartėjus Prancūzijai ir Kinijai, tai jau atsidarys durys Kinijai į Jungtines Tautas, nes 1963 metais už Kinijos priėmimą balsavo 41 valstybės atstovai, 57 buvo prieš ir 12 susilaikė nuo balsavimo. Suprantama, kad Afrikoje buvusios Prancūzų kolonijos, kurios dabar yra nepriklausomos valstybės, jeigu ne visos, tai daugumoje rems Kinijos priėmimą.

Washingtonas. — Prancūzijos pasisukimas pripažinimui Kinijos pastatė Jungtines Valstijas į keblią poziciją. JAV Valstybės sekretorius Ruskas griežtai tam buvo priešingas, aiškino JAV politiką prezidentui De Gaulle, bet jis nepaisė.

JAV laiko Kinijos vyriausybe Čiang Kai-šeko "valdžia", kuri yra Formozos salcj. JAV pastangomis Čiango atstovas įeina į Jungtinių Tautų Saugumo Tarybą ir "atstovauja" Kinijai.

Tokio. — Japonijos biznieriai labai susirūpino Kinijos rinkomis. Jie sako, kai tik Prancūzija pripažins Kiniją, tai jie reikalaus iš Japonijos valdžios laisvų rankų prekybai su Kinija.

Hongkongas. — D. Rockefelleris, Chase-Manhattano banko prezidentas, sakė, kad ir JAV biznieriai ilgai "negalės ignoruoti tokia milžinišką šalį, kaip Kiniją, kuri turi 700,000,000 gyventojų."

TARYBŲ SĄJUNGOS AUTO GAMYBA

Maskva. — Tarybų Sąjungoje automobilių industrija daugumoje gamina autobusus ir sunkvežimius. Daug mažiau gamina keleivinių automobilių. 1963 metais jų buvo pagaminta virš 200,000, o į užsienius išvežė 80,000.

Nedidelis keleivinis automobilis kainuoja 2,500 rublių, arba $2,750, didesnis—3,400 rublių.

KUBA NUSKANDINO PRIEŠŲ LAIVELĮ

Havana. — Prie Kubos čiaurės krantų jos karo laivelis nuskandino piratų laivelį, kuris siekė apšaudyti Kubos miestelį. Laivelio kapitonas J. Hernandezas buvo nušautas.

Maskva. —TSRS laikinai sulaikė elektros jėgainės didinimą prie Bratsko. Jėgainė jau dabar duoda 3,600,000 kilovatų jėgos.

IŠ VISO PASAULIO

Zanzibaras. — Zanzibaro respublikos vyriausybė pareiškė, kad Vakaruose skleidžiami paskalai, būk Kuba ir kitos socialistinės valstybės suorganizavo revoliuciją, yra melas.

New Delhi. — Tarybų Sąjunga pasiūlė Nehru atvykti gydytis jos sveikatos įstaigose. Nehru padėkojo, bet jis negalės vykti.

Washingtonas. — Jungtinės Valstijos ragina Čiang Kaišeko režimą, kad nenutrauktų diplomatinių ryšių su Prancūzija, kada ji pripažins Kiniją.

Saigonas. — Pietų Vietname plečiasi cholera susirgimai. Per vieną parą buvo užregistruota 70 naujų susirgimų.

Roma. —Sulaukęs 78 metų amžiaus mirė profesorius Gino Cassinis, buvęs Milano majoras.

Pnompenhas, Kambodžia. —Šimtai studentų demonstravo prie Jungtinių Valstijų ambasados, protestuodami prieš JAV Tolimųjų Rytų politiką.

Bukarestas. — 1963 metais Rumunija turėjo gražaus pasisekimo industrijoje, žemdirbystėjpe ir kultūros reikaluose.

Akra. — Ganos respublika plečia cukranendrių auginimą. Dabar jų plantacijos jau užima 85,000 akrų.

Rio de Janeiro. —Brazilijos vyriausybė pakėlė algas 100 procentų gazo ir kitiems šviesos darbininkams.

Maskva. — F. Kastro tarėsi su TSRS gynybos vadais, tai yra, maršalais malinovskiu, Grečko ir kitais.

Madridas. — Čionai buvo padaryta operacija Juanui Peronui, buvusiam Argentinos diktatoriui.

'LAISVĖS' VAJUS

GAVIMUI NAUJŲ SKAITYTOJŲ
Vajus prailgintas iki 1964 metų sausio 31 dienos

—o—

KONTESTANTŲ STOVIS DABAR YRA TOKS:

	PUNKTAI
Miami vajininkai	**12684**
Connecticut valstija	**11053**
Brooklyn-Queens, N. Y.	**7672**
So. Boston, Mass.	**4404**
N. J. valstijos vajininkai	**4350**
J. Gendrėnas, St. Petersburg, Fla.	**3614**
Lawrence, Mass.	**3454**
Geo. Shimaitis, Brockton, mass.	**3400**
Worcester, Mass.	**2352**
Philadelphia, Pa.	**2316**

—o—

Los Angeles, Calif.	2040	Scranton, Pa.	712
Kanadiečiai	2026	C. K. Urban, Hudson, Mass.	688
Midred Friberg, Chicago, Ill.	2016	J. Blažonis, Lowell, Mass.	648
A. Žemaitis, Baltimore, Md.	1960	Ona Žilinskienė, Plymouth, Pa.	564
Great Neck, N. Y.	1860	M. Žiedelis, Nashua, N. H.	512
Chester, Pa.	1788	K. Naravas, Shenandoah, Pa.	436
LLD 87 kp., Pittsburgh Pa.	1608	M. Aranuk, Detroit, Mich.	430
M. Uždavinis, Norwood, Mass.	1488	L. Tilvik, Easton, Pa.	356
LLD 20 kuopa, Moterų Binghamton, N. Y.	1312	Veronika Kvetkus Cambridge, Mass.	216
Rochester, N. Y.	1308	A. Navickas—M. Kazlauskienė Haverhill, Mass.	216
J. Žebrys, Cleveland, O.	1128	S. Kirslis, Bridgewater, Mass.	108
B. Sutkus, V. Taraškienė San Francisco, Calif.	984	Vera Smalstis, Livonia, Mich.	108
		A. P. Dambrauskas Haverhill, Mass.	72
		C. Belunas, Detroit, Mich.	36

—o—

M. Valilionienė, Miami, Fla., prisiuntė atnaujinimų.

M. Svinkūnienė, Waterbury, Conn., prisiuntė dvi naujas prenumeratas ir atnaujinimų.

Sekanti vajininkai pakilo punktais su atnaujinimais: J. K. Mažukna, (LLD 87 kp.), Pittsburgh, Pa.; Ig. Kle-

(Tąsa 5-tame puslapyje)

Gražiai pagerbtas A. Bimba

Vilnius. — Vakar, sausio 22 d., gražiai buvo pagerbtas Antanas Bimba. Senojo universiteto Aktų salėje įvyko išplėstinis mokslinės tarybos posėdis, skirtas pažangaus Amerikos lietuvių veikėjo, mokslininko publicisto Antano Bimbos septyniasdešimtosioms gimimo metinėms pažymėti.

Pagerbti mieląjį Antaną į šį posėdį atvyko įžymūs Tarybų Lietuvos vadovai—Antanas Sniečkus, Motiejus Šumauskas, Leokadija Diržinskaitė, Kazimieras Mackevičius, Lietuvos Ministrų tarybos aukštojo ir specialiojo vidurinio mokslo Komiteto pirmininkas Henrikas Zabulis, Lietuvos Draugystės ir kultūrinių ryšių su užsienio šalimis Draugijos pirmininkas Laurynas Kapočius, Partijos Istorijos instituto direktorius Romas Šarmaitis, profesoriai Jonas Kubilius, Kazimieras Baršauskas, Steponas Jankauskas, Juozas Žiugžda; poetai Teafilis Tilvytis, Justinas Marcinkevičius ir kiti visuomenės, mokslo, kultūros darbuotojai.

Aktų erdvi salė pilnutėlė žmonių, jų tarpe daug jaunimo, studentų, būrys grįžusiųjų iš emigracijos. Minėjime pakviesta taip pat dalyvauja Antano Bimbos sesuo Veronika Gimbutienė ir jos sūnus Vytautas.

Posėdį pradėjo universiteto rektorius profesorius Jonas Kubilius. Apie Bimbos septyniasdešimties metų gyvenimą ir beveik penkiasdešimtmečio visuomeninę veiklą pranešimą darė Lietuvos Mokslų akademijos viceprezidentas akademikas Žiugžda. Jis aukštai įvertino Bimbos visuomeninę ir mokslinę veiklą. Atsiminimais iš susitikimų su Bimba pasidalijo Kauno Politechnikos instituto rektorius profesorius Baršauskas, poetas Marcinkevičius, kuris taip pat perskaitė eilėraštį "Audra Niujorke", skirtą Antanui Bimbai. Įdomiai, šiltai apie jubiliatą papasakojo žurnalistas Albertas Laurinčiukas.. Posėdžio dalyviai pažiūrėjo Laurinčiuko padarytą filmą iš pobūvio, kurio metu buvo įteiktas universiteto Garbės daktaro diplomas, ir paklausė Bimbos kalbą, ta pačia proga įrašytą į magnetofono juostelę.

Universiteto Mokslinės tarybos posėdžio vardu sveikinimo telegramą Antanui Bimbai perskaitė seniausias universiteto profesorius Zigmas Žemaitis.

Po iškilmingosios dalies įvyko didelis koncertas. Jo programą atiliko universiteto nusipelnęs Dainų ir šokių ansamblis, ansamblio vadovas Algimantas Balčiūnas. Šiandien respublikiniai laikraščiai špausdina gausią medžiagą apie Antano Bimbos garbingąjį jubiliejų.

Antanas Vaivutskas

SVEIKINIMO TELEGRAMA JUBLIATUI

Vilniaus Valstybinio Vinco Kapsuko vardo universiteto taryba, susirinkusi pažymėti jūsų, didžiai gerbiamas daktare, 70-sias gimimo metines, karštai jus sveikina ir linki jums geros sveikatos, ilgų metų, neišsemiamos energijos jūsų mokslinėje ir visuomeninėje veikloje.

Akademikas Prof.
Dr. Jonas Kubilius
Universiteto tarybos pirmininkas rektorius

"MES REIKALAUJAME NAUJOS SUTARTIES KANALO REIKALAIS," SAKO PANAMA

Panama. — Sausio 17 d. Panamos respublika pertraukė diplomatinius ryšius su Jungt. Valstijomis ir pareikalavo JAV diplomatus tuojau išvažiuoti. Panamos vyriausybė pareiškė, kad tol neatnaujins diplomatinių ryšių, kol Jungtinės Valstijos nesutiks peržiūrėti 1903 m. vienpusišką sutartį Panamos kanalo reikalais.

Washingtonas. — Jungtinės Valstijos nesutinka su Panamos respublika tartis kanalo reikalais, kol Panama stato griežtus reikalavimus.

Tuo pat kartu Washingtone pasinaujino diskusijos prakasimui naujo kanalo skersai Meksikos sąsiaurį, Nikaragvą arba Kolumbiją. Jau nuo seniai yra daromi planai prakasimui naujo kanalo, nes Panamos kanalu negali praplaukti virš 100,000 tonų naftolaiviai.

Maskva. —Kalinino mieste, viename fabrike, kalbėjo Chruščiovas ir Kubos premjeras Kastro. Chruščiovas sakė, kad Jungtinėse Valstijose skleidžiama propaganda, būk Panamoje studentus sukurstė "Kubos komunistai", neturi jokio pagrindo. Panamos liaudis stato teisingus reikalavimus — peržiūrėti 1903 metų sutartį, pagal kurią Panama buvo skriaudžiama.

Chruščiovas sakė, kad Tarybų Sąjunga rėmė Alžyro, Indonezijos, kitų šalių išsilaisvinimą, ir 1956 metais Egiptą, kada jis perėmė Suezo kanalą į savo rankas. Jis sakė, kad Tarybų Sąjunga pilniausiai remia ir Panamos respubliką.

Jis kalbėdamas apie Vakarų spaudoje rašymą, būk Tarybų Sąjungoje "ekonomika smunka", sakė: "Greičiau nuo Žemės pražus tų raštu autoriai, negu jie susilauks Tarybų Sąjungoje ekonomikos smukimo".

Chruščiovas sakė, kad Jungtinės Valstijos turės pasitraukti ir iš Guantanamo įlankos Kuboje, kur jos yra įsitaisę savo karo laivyno bazę ir elgiasi, tartum namie.

Jungtinės Tautos, N.Y.— Pakistanas reikalauja, kad Jungt. Tautų Saugumo Taryba imtųsi žygių sureguliavimui Kašmyro reikalų.

PASAULINĖ KAVOS GAMYBA

Washingtonas. — 1963 metais pasaulyje buvo pagaminta 52,811,000 kavos maišų, kiekvienas po 132 ir pusę svaro. Lotynų Amerikoje jos buvo pagaminta 35,340,000 maišų, o kita Afrikoje ir Azijoje.

Jungtinės Valstijos 1962 metais suvartojo 22,677,000 maišų kavos, o 1963 metais —22, 563,000.

ARTIMUOSE RYTUOSE BUS NESMAGUMŲ

Jungtinės Tautos, N.Y.— U Thantas, Jungt. Tautų generalinis sekretorius, sako, kad 1964 metais artimuosiuose Rytuose bus nesmagumų. Ten eina nesutikimai tarpe Izraelio ir arabų valstybių. Taipgi arabų valstybės ketina daugiau pareikalauti už naftą, kurią išnaudoja Vakarų valstybių kompanijos.

VĖLIAUSIOS ŽINIOS

Akra, Gana. — Atvyko keturioms dienoms vizitui Tarybų Sąjungos kosmonautė Valentina Tereškova. Tai pirmoji moteris pasaulyje, kuri kosmose skraidė aplinkui Žemę.

Washingtonas. — Prezidentas Johnsonas pasiuntė pasveikinimą Ženevoje prasidėjusiai nusiginklavimo reikalais konferencijai.

Washingtonas. — JAV Gynybos sekretorius Robertas McNamara reikalauja daugiau pinigų statybai atominių submarinų.

Roma. — Sulaukęs 82 metų amžiaus mirė kardinolas Carlo Chiarlo.

Zanzibaras. — Zanzibaro respubliką jau pripažino: Tarybų Sąjunga, Kuba, Lenkija, Čekoslovakija, Bulgarija, Kinija ir Vengrija.

Londonas. —1963 metais Anglijos prekyba su Kinija padidėjo 30 procentų, lyginant su 1962 metų.

Londonas. — British Aircraft Co. parduos Kubai keturis didelius "Britania" lėktuvus.

Taipei. — Formozoje Žemės drebėjimo metu buvo užmušta 110 žmonių ir 480 sužeista.

Tokio. — Atvyko Belgijos karalius Baudouinas ir jo žmona. Japonijoje jie bus apie dvi savaites.

Londonas. — Šešiolikos valstybių atstovai nesusitaikė žvejojimo reikalais.

Roma. — Iš JAV grįžo prezidentas Segni.

LAISVE

LITHUANIAN SEMI-WEEKLY

PUBLISHED BY THE LAISVE, INC.

Published Tuesdays and Fridays, except in case of Holidays
102-02 LIBERTY AVENUE, OZONE PARK, N. Y. 11417
Entered as second class matter at the Post Office of Jamaica, N. Y.
Established April 5, 1911 — ROY MIZARA, Editor

SUBSCRIPTION RATES:

United States, per year	$9.00	Canada, Lat. Amer., per year,	$10.00
United States, per 6 months	$5.00	Canada, Lat. Amer., 6 months,	$5.50
Queens Co., per year	$10.00	Foreign countries, per year,	$12.00
Queens Co., per six months	$5.50	Foreign countries, 6 months,	$6.50

DĖL BYLOS PRIEŠ ANTANĄ BIMBĄ

KIEKVIENAS SVETUR GIMĘS asmuo, atvykęs į JAV ir norįs tapti šios šalies piliečiu, pirmiau gerai apsidairo, giliai apsigalvoja ir tik tuomet daro pilietybei aplikaciją - pareiškimą. Jis ar ji supranta, jog atsisakymas savo gimtosios šalies pilietybės ir priėmimas pilietybės kitos šalies nėra juokas! Tai rimtas kiekvieno tai darančio asmens žygis. Tai yra to asmens gyvenime didžiulis posūkis.

Priimdamas JAV pilietybę, kiekvienas mūsų tuo pačiu kartu įsipareigojame ištikimai per visą savo gyvenimą darbuotis šios šalies žmonių naudai, ginant jų interesus.

Patapdamas JAV piliečiu doras, sąžiningas žmogus jaučia, kad jo, kaip piliečio, pareigos nesibaigia tik su tuo, kad jis, atėjus valdininkų rinkimo dienai,—renkant šalies prezidentą, Kongreso narius, valstijos gubernatorių ar miesto administraciją,—balsuotų. Toli gražu ne! Jo pareiga kaip piliečio visuomet budėti, visuomet darbuotis, visuomet, kaip sako anglai, būti **on the alert. Jo** pareiga ginti šalį, jei kas ją užpultų ir bandytų pavergti.

Patapdamas JAV piliečiu, kiekvienas doras ir sąžiningas asmuo privalo (nes tai jo švenčiausia pareiga) žodžiu ar raštu **pasisakyti prieš tai, kas, jo nuomone, yra negera, ir už tai, kas yra taisytina, gerintina.**

Įsipilietindamas, asmuo privalo jaustis lygiu visiems kitiems piliečiams—čiagimiams ir natūralizuotiems.

Kadaise JAV Aukčiausiojo teismo teisėjas John Marshall sakė:

"Natūralizuotas pilietis... einant konstitucija,... patampa visuomenės nariu, turinčiu visas čiagimio piliečio teises.... Šalies Konstitucija neduoda Kongresui teisės didinti ar mažinti tas teises."

— o —

KAIP GI DALYKAI STOVI su A. Bimbos pilietybe? Justicijos departamento prokuroras Peter H. Ruvolo, Jr., įteiktame A. Bimbai kaltinimo akte pareiškė, kad jis, A. B., imdamas pilietybę 1927 metais, kai ką užtylėjęs—būtent tai, kad 1926 metais buvęs Brocktone neteisingai areštuotas ir net teistas (Iš to arešto, kaip žinia, juokėsi visas kultūriškas pasaulis). Oficialiai **Mr. Ruvolo jokio kito A. Bimbai kaltinimo neprikergė**, nežiūrint tų plepalų, kuriuos Čikagos "Naujienų" redaktorius paleido.

Tačiau tas pats US prokuroras Ruvolo, Jr., tolydžio įteikė spaudai pranešimą, kur pasakyta, jog, esą, A. Bimba 1957 metais buvo pašauktas pas kongresinį Neamerikinių veiksmų komitetą; ten minėto komiteto narys Gordon Scherer reikalavęs, kad "komunistiniai redaktoriai", rašę straipsnius prieš karą Korėjoje, būtų nupilietinti, ir tan skaičiun minėtasis kongresmanas įtraukęs ir A. Bimbą.

Ar gi neaišku, kad šis prokuroro Ruvolo žygis prieš A. Bimbą daromas ne dėl veiksmų, kokius padarė įsipilietindamas, o visai dėl ko kito?!

Ar gi neaišku, kad šiuo būdu Justicijos departamentas siekiasi kirsti smūgį spaudai, ir kartu grūmoja kitiems natūralizuotiems piliečiams: nutilkite, o jei ne, tai ir jums taip darysime?!

Bet ar tai leistina?

Ne, tai nėra leistina, einant mūsų šalies Konstituciją! **Tai yra aiškus mojimąsis daryti skirtumus tarp natūralizuotų piliečių ir čiagimių!** Nei kongresmanas Schereris, nei Justicijos departamentas juk negrūmojo atėmimu pilietybės čiagimiams redaktoriams, kurie pasisakė prieš karą Korėjoje.

O jeigu A. Bimba ar kuris kitas asmuo, kaip pareiškė kongresmanas Schereris, pasisakydamas prieš karą Korėjoje atliko "išdavikišką" nusikaltimą, tai juk yra teismai, į kuriuos galima tokius nusikaltėlius patraukti ir pabausti.

Bet kiekvienam aišku, kad A. Bimba, būdamas žurnalo "Šviesos" redaktorium ir dirbdamas "Laisvės" redakcijoje, jokio "šalies išdavimo" karo Korėjoje metu neatliko..

Pasisakymas prieš karą (beje, tai net nebuvo vadinama karu, o tik "policiniais veiksmais") Korėjoje nebuvo jokia išdavystė. Prieš tai pasisakė milijonai JAV piliečių. Karui tęsiantis, generolas Dwight Eisenhoweris 1952 metais, kandidatuodamas į JAV prezidentus, taip pat kalbėjo prieš tą karą ir sakė: jei jis bus išrinktas šalies prezidentu, tą karą baigs. Ir baigė!

— o —

KAIP TIK DĖL AUKŠČIAU suminėtų priežasčių A. Bimbos byla tampa visuomeniniu reikalu: kova už visų natūralizuotų piliečių teises, kova už spaudos laisvę.

A. Bimba, kaip jau žinoma, yra ALDLD centrinės valdybos narys ir žurnalo "Šviesos" redaktorius. Dėl to ALDLD vadovai nutarė sukurti komitetą, kuris padėtų A. Bimbai bylą vesti teismuose.

Mes jaučiame, mes žinome, kad pažangioji JAV lietuvių visuomenė nuoširdžiai padės A. Bimbai šią bylą vesti ir laimėti.

J. GRIGIŠKIS

ĮVAIRIAIS KLAUSIMAIS

Mongolija pirmiau ir dabar

Mažai amerikiečių kiek plačiau žino apie tolimą Mongoliją, esančią tarp Kinijos ir Tarybų Sąjungos. Istoriją skaitydami jie gali sužinoti, kad 13-tame šimtmetyje mongolai persiautė Aziją ir nemažą Europos dalį. Vėliau jų galybė subyrėjo, jie buvo kitų užkariauti ir pavergti.

Dabartinė nepriklausoma Mongolijos valstybė buvo pirmiau Kinijos provincija. Po didžiosios Spalio revoliucijos Rusijoje dabartinės Mongolijos liaudis pareikalavo savo šaliai nepriklausomybės. 1921 metais Mongolija atsiskiria nuo Kinijos ir pasiskelbia kaip nepriklausoma valstybė, o 1924 metais ten įsikūrė socialistinė santvarka. Tik 1963 metais Mongolijos Liaudies Respublika buvo priimta į Jungtines Tautas.

Mongolija dabar turi tik virš milijono gyventojų 626,000 ketvirtainių mylių plote. Žemės plotu ji triskart didesnė už Prancuziją. Ten yra daug dykumų, smiltynų. Seniau mongolai verstavosi daugiausia avių ir kitų gyvulių auginimu. Skurdžiai žmonės gyveno. Ką jie užaugindavo, turėjo kitoms šalims parduoti, kad galėjus įsigyti reikalingiausių dalykų iš užsienio. Dabar Mongolija turi savo pramonę, iškasa nemažai aukso, anglies, išgauna alie jaus ir uraniumo. Dabar mongolai gyvena gerbūviškai.

Plačiai apie Mongoliją rašo amerikietis prof. Owen Lattimore, daug keliavęs po Aziją, mokąs rusų, kinų ir mongolų kalbas. "Nomads and Commissars: Mongolia Revisited" — jo šešioliktoji knyga apie Aziją.

Mongolijos Liaudies Respublikoje jis lankėsi 1926 m. ir 1961 m. Iš šimtmečiais atsilikusios nomadų (klajoklių) tausos, Lattimore nurodo, išsivystė savystovi ir gerbūviškai gyvenanti valstybė. "Šiandien mongolai, man atrodo, geriau maitinasi, geriau apsirengę, negu kiti Azijos žmonės". Savo darbo vaisiais visi lygiai naudojasi. Nei vieno bedarbio ten nerasi.

Mongolijai atsistoti ant savųjų kojų žymiai padėjo socialistinės valstybės, pirmoje eilėje Tarybų Sąjunga. Darbo jėgos trūkumą dabar atpildo Kinijos darbininkai. Tokiu būdu Mongolija daro žymų progresą pramonėje ir žemės ūkyje. Pirmiau buvusi neraštinga Mongolija dabar turi pakankamai žemesnių, aukštesnių mokyklų, taipgi universitetą sostinėje Ulan Bator. Socialistinė santvarka į trumpą laiką iškėlė Mongoliją iš primityvio gyvenimo į pirmaeilių valstybių lygį.

—:—

JAV ir Lotynų Amerika

Panamos liaudies kantrybė pasiekė dugną. Kai Jungtinių Valstijų šovinistiniai viršininkai toliau nebesutiko Panamos Kanalo zonoje laikyti iškabintas ant mokyklų Panamos vėliavas greta Jungtinių Valstijų vėliavų, tai buvo Panamos žmones paženiantis žygis, iššaukęs protesto demonstracijas ir kruvinus susikirtimus.

Panamos vyriausybė tada griežtai pasakė: diplomatiniai ryšiai su Jungtinėmis Valstijomis nutraukti ir jie nebus atnaujinti tol, kol JAV vyriausybė nesutiks tartis dėl Panamos kanalo kontrolės. Vadinasi, Jungtinės Valstijos turi trauktis iš Panamos žemės. JAV bankininkai ir kiti investoriai jau pakankamai pasipelnė. Panamos Kanalas privalo būt pervestas Panamos respublikai, kaip buvo Suezo kanalas perimtas į Egipto respublikos nuosavybę.

Ši Panamos liaudies kova, galima sakyti, yra tąsa bendros kovos Lotynų Amerikoje prieš JAV imperialistus. Kubos revoliucija buvo didžiulis imperialistams smūgis. Šiuo metu beveik kiekvienoje Lotynų Amerikos respublikoje eina liaudies grumtynės su imperialistų agentais, valdžiose sėdinčiais. Kova sunki, bet jibus laimėta.

Kalbant apie Lotynų Amerikos liaudies kovas pravartu prisiminti rašytoją Cedric Belfrage, savaitraščio "National Guardian" redaktorių, prieš keletą metų iš JAV ištremtą Anglijon. 1963 metais Belfrage plačiai keliavo po Lotynų Amerikos respublikas. Dabar savo patyrimus jis sukuopė į vieną knygą "The Man at the Door with the Gun". Ją skaitydamas gali visapusiai susipažinti su Lotynų Amerikos bendromis kovomis prieš tuos, kurie doleriais ir ginklais apsišarvavę nesvietiškai išnaudoja liaudį. Lotynų Amerika buvo "saugi amerikiniam bizniui" praeityje, bet ji nebebus saugi ateityje. Neokolonializmui artinasi sutemos.

—:—

Pietų Korėja šiandien

Tarybų Sąjungos darbo unijų organas "Trud" paduoda nemažai žinių apie Pietų Korėjos darbo žmonių padėtį.

Pereitų metų lapkričio ir gruodžio mėn. apie 400,000 darbininkų streikavo, nepaisant to, kad valdiški patvarkymai streikuoti draudžia. Jie reikalavo algų pakėlimo.

Darbo žmonės priversti kovoti, kuomet maisto kainos pakilo net 50 proc., o algos neišmokamos mėnesiais. Ne tik valdžia draudžia streikuoti, bet ir unijų viršininkai, kurie kooperuoja su amerikiečiais okupantais ir klauso jų patarimų.

Visoje šalyje ekonominė padėtis labai sunki. Kiekvienas ketvirtas gyventojas yra bedarbis. Iš 22 milijonų gyventojų 800,000 žmonių serga džiova. 50 procentų vaikų dėl aukštų mokesnių negali mokyklų lankyti. Ekonominė krizė taipgi bankrutuoja mažuosius biznierius.

1963 m. 2 milijonai žemdirbių pavasarį ir vasarą jau nebeturėjo maisto. Šiemet taipgi ne geresnė padėtis.

Didžiulė neapykanta siaučia prieš amerikiečius okupantus, nuo kurių nemažai korėjiečių yra gyvybę praradę.

—:—

Vėžys ir rūkymas

Pasaulinė sveikatingumo organizacija paskelbė savo studijas, gautas 22 valstybėse. Raportas apima de-

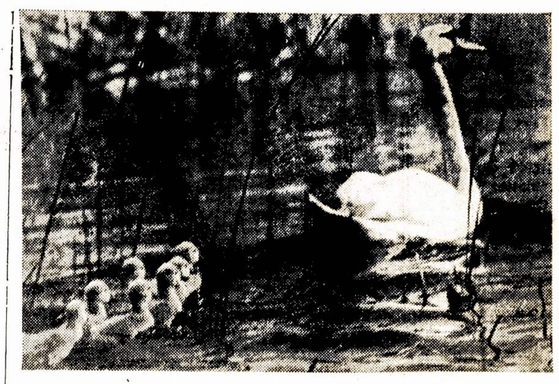

Žuvinto ežero idilija

BINGHAMTON, N. Y.

Iš LDS 6 kp. susirinkimo

Sausio 6 d. atsibuvo LDS 6 kuopos susirinkimas. Nemažas skaičius narių atsilankė, tik gaila, kad kai kurie nariai užsimokėję duokles skubinosi namo, nelaukdami susirinkimo pabaigos.

Pirmininkė M. Kazlauskienė pradėdama susirinkimą pasveikino narius su Naujais 1964 metais, linkėdama geros sveikatos ir energijos darbuotis LDS labui.

Finansų sekretorė pranešė, kad pasveiko S. Dainys ir atsisakė nuo pašalpos. Gruodžio 22 d. Juozas Strolis užsimaldavo pašalpai. Jis keliolika dienų gulėjo Wilson Memorial ligoninėje. Dabar gydosi namuose. Pirmiau minėti ligoniai dar vis serga. Linkime jiems greitai susveikti.

Sekretorė skaitė laišką nuo Centro sekretoriaus J. Siurbos A. Navalinsko pašalpos reikale. Toliau ji pateikė pilną raportą už 1963 metus: Susirinkimų laikyta 12, nariai duoklėmis sumokėjo $2,309.38. Pašalpomis dėl 7 narių gauta iš Centro $382.20. Su pradžia 1964 metų turime 10 sergančių narių. Trys iš jų yra užsimaldavę pašalpai: A. Navalinskas, A. Bliznik ir J. Strolis. Mirė du nariai: tai Anelė Kaminskienė, jos pomirtinę Centras išmokėjo jos vyrui Jonui Kaminskui $304.92, ir Rozalija Goštautienė, jos pomirtinę išmokėjo jos sūnui Felex Goštautui $600.

Aliciai Šimoliūnas 20 metų "endowment" išmokėjo $304.42. Ji panaujino apdraudą ant $1,000. Sudėjus sykiu, tai iš Centro gauta $1,591.54. Mūsų LDS 6 kuopa Centrui sumokėjo $717.88 daugiau, negu gavome iš jo.

Pasidarbavus mūsų kuopos sekretorei Marytei Kulbienei įrašyti du nauji nariai ant $1,000 apdraudos. Walter Šimkus pasididino apdraudą iki $2,000 ir savo žmoną įrašė ant $500 apdraudos. Su 1964 metų sausio 1 diena 6-oji kuopa turi 102 narius, jų tarpe tris vaikų skyriuje. Visi pilnai užsimokėję duokles už 1963 metus.

LDS 6 kuopos finansinis stovis: nariai mokėdami kuopos reikalams po 10 c. į mėnesį sumokėjo $122, belansas 1962 metų 149.20, sykiu $271.20. Išmokėjimų buvo: kuopos komiteto kaucija $7.50, bolininkams auka iš iždo $5, priešfašistinei veiklai čia Amerikoje $20, kuopos komitetui algomis, jų išlaidoms ir už kambarį susirinkimams $175. Viso sykiu išmokėjimų buvo $207.50. Su 1964 metų sausio 1-ma diena mūsų LDS 6 kuopos iždė yra $63.70. Visi komiteto narių raportai priimti.

Kuopos knygų paržiūrėjimo komisija M. Sadauskienė, P. Jasilionienė ir M. Kazlauskienė pranešė, kad knygos tvarkiai vedamos.. Jų pranešimas priimtas. Sekantis LDS 6 kuopos susirinkimas įvyks pirmadienį, vasario 3 d., Lietuvių salės kambaryje, 315 Clinton s. Pradžia 6:30 val. vakaro. Visi nariai prašomi dalyvauti.

Onytė Wellus,
Finansų Sekretorė

Albertas Kaminsky ir jo šeima praleido žiemines šventes Kalėdas ir sulaukė Naujuosius 1964 metus saulėtoje Floridoje, Miami. Aplankė miamiečių gražųjį Klubą, kur susitiko draugus iš pažįstamus. Susitiko ten ir binghamtoniečius Stasį Vaineikį ir Juozą Degutį. Arbertas džiaugiasi, kad gerai pasilsėjęs, pasimaudė jūroje, pabuvojo saulėje ir grįžo namo, kaip yra sakoma, "naujai užgimęs". Taip ir reikia.

Albertas yra sūnus Alfonso ir Julės Kaminskų, kurie yra LDS 6 kuopos nariai.

Onytė Wellus

PHILADELPHIA, PA.

Daktarų komiteto prieš rūkymo kenksmingumą raportas paskelbtas. Tėmijau televizijoje reporterių klausimus ir atsakymus. Komisijos sudėtyje buvo penki daktarai, kurie rūko ir penki, kurie nerūko. Visi pasisakė, kad rūkymas yra kenksmingas sveikatai, skaičiais įrodė vėžio, bronchitis susirgimus, mirimus.

Tabako biznis 1963 metais siekė 8 bilijonus dolerių arba 14.9 proc. daugiau negu 1962 metais. Tabaką augina 21 valstijoj 750,000 ūkininkų su 1,200,000 akrų žemės plote ir užaugino 2,-200,000,000 svarų tabako, dirba virš 96 tūkstančių darbininkų.

Tabako industrijos prezidentas sako kooperuos su daktarų raportu. Tyrinėjimas bus tęsiamas. Kokius žingsnius Washingtonas darys, matysime vėliau. Daktarų komitetą buvo paskyręs velionis prezidentas Kenedis.

Aukščiausiasis šalies teismas vienbalsiai pasisakė, kad Louisiana valstijos 1960 metų išleistas įstatymas, reikalaujantis, kad kandidatai į valdvietes pasisakytų savo bdos spalvą, yra prieškonstitucinis, paneigia 14-tą Kostitucijos pataisymą.

Trade Building du lokalai, kurie pereitų metų birželio mėnesį pasitraukė iš AFL - CIO tarybos, sugrįžo atgal, gaudami didesnį balsą reikalų sprendime.

Sniego audra sausio 13 d. nusiautė visą šalį, žuvo 140 žmonių, mūsų valstijoje 21. Virš tūkstančio automobilių atsidūrė Philadelphijos policijos garažuose, nes jie buvo palikti uždraustoje vietoje. Bausmė $15 arba 15 dienų kalėjimas.. Newton Bucks County moksleiviai naktį praleido mokykloje, nes namų negalėjo pasiekti.

Plieno darbininkų unija nustojo 80,000 narių. Unijos turtas $21,417,867. Iždas pakilo $84,753. Unija narių skaičiumi puola, turtu kyla. 1963 metais per 11 mėnesių Jungtines Valstijas aplankė 680,723 turistai arba 19 proc. daugiau negu 1962.

Respublikonų kongresmanas iš Iowa valstijos sako įteiksiąs sumanymą, kad įstatymų leidėjai dirbtų po penkias dienas savaitėje per visus metus, jeigu demokratų lyderiai to nepadarys.

Scrantonas savo kalboje Harrisburgo seimelyje sakė, kad valstijos industrija daro progresą. Buvęs Philadelphijos mėras Dilworth sako, kad valstijos industrija ėjo žemyn kiekvienais metais nuo pirmo pasaulinio karo. Kuris jų sako teisybę, spręskite patys skaitytojai.

Plieno darbininkų unijos lokalas 5162, AFL-CIO, pasitraukė iš Industrial Council komiteto už rėmimą respublikonų kandidatų praėjusių metų lapkričio rinkimuose, kurie laimėjo prieš demokratus.

Valstijos biudžetas 1964-1965 m., Scrantono pranešimu, susidės iš $1,108,000,-000, 59,000,000 daugiau negu pereitais metais, bet, sakoma, taksai nebus pakelti.

Mrs. Johnson, prezidento žmona, aplankė nedarbo paliestus miestus Scrantoną ir Wilkes - Barre, pažadėdama paramos bedarbiams. Žodžiai už paramą yra geras dalykas. Bet kartais jie pasilieko tik žodžiais.

Pilietis

VALLEJO, CALIF.

Atitaisau klaidą

Labai atsiprašau draugės Jonikienės ir rengimo komisijos, kad per mano neapsižiūrėjimą įvyko klaida. Rašiau, kad Jonikienei pas mus, San Francisco mieste, esant, prisiminus apie "Vilnį", kaip bematant sumetė į porą šimtų dolerių. Tikrenybėje aš nežinojau tikros sumos, bet matant tiek daug dolerinių, maniau, kad galėjo tiek būti. Atsiprašau visų.

John Baker

Kaip minyškos pralobsta

Po praeito karo viena amerikonka artistė parsivežė iš Prancūzijos dvi minyškas į Bethlehem, Conn., ir pradėjo garsinti, kad statys klioštorių. Klioštoriui statyti reikia daug pinigų. Pradėjo gelbėti kunigai ir vyskupai rinkti aukas, ir pinigai pradėjo plaukti iš visos Amerikos.

Tuojau nusipirko stubą apie septyniolikos tūkstančių dolerių vertės. Aš kaip dailidė turėjau gerą pažintį su ta artiste, tai ji mane rekomendavo minyškom, kad statyčiau bažnyčią. Taip ir prasidėjo mano pažintis su minyškomis.

Pirmiausia jos norėjo padaryti bažnyčią iš karvių tvarto, ale apžiūrėjus pasirodė, kad pastatas jau griūva. Už poros savaičių vienas fabrikantas joms padovanojo apie 50 akrų žemės. Prie pat tos žemės šis fabrikantas tik ką pasistatė didelį pastatą naujam fabrikui. Bet fabrikantas suserga ir negali pradėti paruošti fabriko.

Dabar minyškoms gera proga pirkti tą didelį pastatą klioštoriui. Už pastatą reikia mokėti $80,000, o jos neturi tiek pinigų. Ale joms visada "dievas ateina į pagalbą." Neužilgo dvi New Yorko geraširdės moterys duvanojo apie $20,000 įmokėti už tą pastatą, o likusią dalį—išsimokėjimui. Na, ir nupirko tą pastatą, ir pradėjom statyti klioštorių.

Atvažiavo dar penkios minyškos iš Prancūzijos. Pirmiausia iš didelės daržinės padarėm kleboniją. Mat, jos turi turėti kunigą, o kunigas atsikraustė vokiečių tautybės.

Nors jos visos vadinasi "Mothers," ale vis tiek viena yra motina ant visų, antra veda visą gaspadorystę, ir ji buvo mano bosas. Tame tuščiame fabriko pastate planavome net trisdešimt kambarių, kad kožna minyška turėtų kambarėlį, tai reikėjo daryti ir ant stogo kambarius.

Nors aukų gaudavo daug, bet vis tiek pritrūko pinigų. Vieną šeštadienį mano bosas Mother man sako, kad aš ateičiau dirbti sekmadienį. Sako, turi išpiauti skyles stoge. Na, aš sakau, jeigu užeitų lietus, tai sugadintų visus kambarius apačioje. O antra, šventa diena, didelis griekas dirbti. Ji atsakė, kad melsis už mane, ir dievas man vis tiek atleis.

Mano bosė sako, žinai, mums trumpa pinigų. Sekmadienio vakare atvažiuos mūsų geriausios draugės, tai kai jos pamatys, kad tiek skylių stoge, tai duos mums daugiau pinigų, kad galėtum darbą vesti toliau.

Ant rytojaus — sekmadienis. Nuvažiuojam trys vyrai, pradėjom ardyti stogą. Didžiausias triukšmas, o pastato viduj, bažnyčioj, kunigas laiko mišias, tai mūsų triukšmas susilieja su minyškų giesmėmis ir vargonais.

Mes jau buvom išpiovę tris skyles, kai mišios pasibaigė. O po mišių ateina mano bosė ir sako: Mister Dūda, sustok daryti skyles. Klausiu, kodėl? Ji sako, mūsų gerosios draugės atvažiavo vakar ryte.

Tai taip minyškoms ir nepasisekė apgauti savo geras drauges. Aš nežinau, ar jos gavo pinigų ar ne, bet darbas ėjo tolyn, kol sudarėm visus kambarius.

Kambarių didumas: aštuonios pėdos pločio ir dešimt pėdų ilgio. Lovos padarytos iš lentų su dviem stalčiais. Staliukas pritvirtintas prie sienos, ir sinkutė nusiprausti. Tai ir visi rakandai.

Vienos jų turi melstis ir dirbti, kitos—mokytos, artistės — teplioja šventųjų paveikslus, trečios tveria molinius dievukus.

Šitu mnyšku ordinas vadinasi Benediktinos. Kai viską pastatėm ir įruošėm, tai vyskupai ir kunigai jas pašventino, uždarė ir užrakino kiemo duris, ir jos į publiką neišeina.

Visuomenei iš jų nėra jokios naudos — nei jos moko, nei ligoninėje dirba. Jos tik meldžiasi ir kiek užsiaugina daržovių, o pragyvenimą pasidaro aukomis iš tamsių žmonių.

Mano bosė man sakė: viena moteris jai davė keturis šimtus dolerių. Ji stebėjosi, kad paprasta darbininkė moteris su keturiais vaikučiais galėjo duoti tiek pinigų. Stebėjosi iš tokios moters naivumo.

Dar vieną džiaugsmą minyškos gavo: kitas fabrikantas padovanojo nemažą farmą su visomis geromis trobomis, apie $500,000 vertės.

Dabar bus apie šešiolika metų, kai jos čia įsitaisė. Mano bosė sakė, kad, kai jos į Ameriką atvažiavo, turėjo tik aštuoniasdešimt centų.

Man atrodo, kad jos pasidaro gerą gyvenimą, kad jos pralobo. Jau kokia 10 metų ir man darbo nebeduoda. Jos mane vis kviesdavo pas jas į bažnyčią, o o aš vis taip neturėjau laiko nueiti, tai tur būt dėl to manęs nebemyli.

Maldos man nieko neuždirba: aš turiu eiti ten, kur užsidirbu savo šeimynai duoną.

W. J. D.

Washingtonas. — Erdvių užkariavimo komitetas prašo Kongreso, kad tam tikslui skirtų $5,300,000,000.

Urugvajaus lietuvius, dalyvavusius Kauno Politechnikos instituto 1963-1964 mokslo metų atidaryme, studentai apdovanojo instituto uniforminėmis kepuraitėmis. Puikus suvenyras iš Lietuvos!

Laiškas iš Sibiro

1931 m. Antanas Deltuva iš Minersville, Pa., išvyko į Tarybų Sąjungą gyventi. Šiuo metu Deltuvų šeima gyvena Novokuznecke, Sibire, dirba angliakasyklose. Antano sūnus Adolfas — angliakasyklų inžinierius.

Ir štai ką Adolfas Deltuva rašo savo dėdei Juozui Deltuvai, gyvenančiam Baltimore, Md.

Novokuznetskas
Gruodžio 15, 1963

Gerbiamas dėde Juozai,

Sveikinam jus ir jūsų žmoną su Naujais Metais!

Mūs gyvenimas kaip ėjo po biskutį, taip ir eina po biskutį. Sveikata mūs senių ne kokia.

Tik prieš kelias dienas mes paravažiavom iš poilsio namų, kur su kitais angliakasiais ir savo žmona gyvenom tris savaites laike mano atostogų. Dar vieną savaitę manau pabūti namie, baigiant mano atostogas.

Poilsio namų toje vietoje yra daug—dėl 120 asmenų, neskaitant aptarnaujančio personalo. Jie stovi penkių mylių atstume nuo mūsų miesto. Vasaros laiku ten stovykla mokymo, o nuo rugsėjo iki gegužės mėnesio ilsisi suaugusieji. Jau antra žiema, kai veikia šita stovykla. Gal būt tikriau būtų sakyti, kad čia profilaktorija. Asmenys nuolat yra gydytojų priežiūroje.

Profilaktorija užima apie dešimtį akrų žemės plotą—girioje, tarp beržų, drebulių, pušų ir eglių.

Pastatyta kol kas aštuoni vieno aukšto mediniai arba mūriniai namukai. Kiekvienas namukas turi keturis butus su dviem kambariais. Dažniausiai keturi žmonės užima vieną butą. Bute praustuvė ir išvietė. Pirtis su dušais prie katilinės, kuri duoda vandenį į visus namukus su centriniu šildymu. Valgykla yra dideliame mūriniame pastate.

Ateityje čia bus daugiau namų pastatyta. Vienas dviejų aukštų pastatas bus pabaigtas birželio mėnesį. Pirmas aukštas bus medicininėms maudynėms. Antras aukštas bus poilsiui (salė šokiams, kita kinui ir t. t). Biblioteka laikinai užima vieną butą. Joje yra apie 2,000 knygų, bet ne vėliau kaip ateinančių metų pabaigoje joje bus apie 8,000 knygų. Pradėtas statyti ir antras dviejų aukštų pastatas.

Per tris savaites būdami profilaktorijoje mes beveik visą laiką praleidom vaikščiodami giriose. Pirmas tris dienas lijo, bet vėliau buvo gana sniego taip, kad mes beveik kasdien po valandą, po dvi slidinėjom (skiing). Oras buvo puikus ir nešaltas. Jaučiame, kad tyras tarp eglių ir pušių oras pagaivino mums kūną ir jausmus. Kaip gaila, kad "senatvės liga" nepagydoma!

Jus gal būt suinteresuos tai, kad mum abiem kainavo tik trisdešimt du rubliai už mūsų pobūvį (24 dienas) šitoj profilaktorijoj. O profilaktorija arti nuo mūsų miesto, tai šiemet atostoga atsiėjo labai ir labai nebrangiai.

Mūsų krašte kiekvienas angliakasyklų miestas netoli nuo savo miesto turi panašias profilaktorijas arba poilsio namus. Panašių šitose giriose įstaigų turi ir kitų pramonių darbininkai.

Laukdams nuo jūs laiškučio lieku jus gerbiantis

Adolfas

Teka Akmena

Bridgeport, Conn.

Pas mus priprasta, kad pradžioje metų draugijos šaukia visus narius į susirinkimus, prirengia praeitų metų raportus, taipgi renka valdybas.

LDS 74 kuopos susirinkimas įvyko sausio 5 d. Iš raportų pasirodė, kad kuopa nors nedaug veikia, bet finansiškai stovi gerai.

Išrinkta valdyba. Pirmininkas V. Kajeckas, jo pagalbininkas A. Švegžda, protokolų raštininkas M. Arisonas, finansų sekretorius J. Mockaitis, iždininkas A. Stripeikis.

Pasižadėta šiais metais daugiau veikti, kad naujų narių gauti.

Lietuvių Jaunų Vyrų draugijos metinis susirinkimas atsibuvo sausio 12 d. Iš raportų pasirodė, kad draugija gyvuoja gerai. Turi savo salę ir klubą, kurio "permitee" yra mirusio Petro Baranausko apsukri žmonelė Elena Baranauskienė. Jei ne klubo biznis, tai išmokėjimas pašalpų ir pomirtinių nebūtų galimas. Dabar, nors tie įvairūs taksai ir kitos išlaidos sudaro dideles išlaidas, bet dar ir uždarbio gerokai lieka.

Valdybon išrinkti: pirmininku Feliksas Mockaitis, finansų sekretorium S. S. Tamošiūnas, iždininku J. Bacevičius, duokliarinkiu P. Putrimas, trustee A. Sapėga. Kita valdybos dalis bus renkama liepos mėn., tai dabartiniai vice pirmininkas A. Skirka, prot. sekretorius J. J. Mockaitis ir trustee V. Banius.

Be to, išrinkta 12 draugijos direktorių.

Draugija narių turi su socialiniais nariais virš 200.

Praeitais metais mirė 5 nariai: M. Lukoševičius, M. Juškevičius, P. Ruseckas, J. Lužeckis ir P. Baranauskas.

Draugijon įsirašė Petro Baranausko sūnus Alfredas, 20 metų amžiaus.

Po metinių susirinkimų, paprastai, turime užkandžių, tai nors tokiu būdu sutraukiame narių į susirinkimą.

Nors daug senyvo amžiaus narių išmirė, bet likusieji, kurie dar turi tvirtesnę sveikatą, dar likusias lietuvių organizacijas palaiko.

Kaip smagu, kad Lietuvių Jaunų Vyrų draugija turi savo salę, kur ir kitos draugijos ir unijos turi sau pastogę. Laiko susirinkimus, ruašia visokius pažmonius. Dėl to esame visi skolingi šiai draugijai.

J. J. Mockaitis

—:—

Nuoširdi padėka

Nuoširdžiai dėkoju visiems, kurie mirus mano gyvenimo draugui Petrui Baranauskui parodė savo simpatiją. Dėkui už gėles Liet. Jaunų Vyrų draugijai, LDS 74 kp., Lietuvių Balsuotojų klubui ir visiems giminėms ir draugams, kurie pagerbimui Petro gražių gėlių prisiuntė.

Taipgi dėkoju Daugėlų šermeninei už gražų aptarnavimą laidojime, ir visiems dalyviams šermenyse ir palydėjime į kapines. Dėkoju brooklyniečiams draugams, kurie pareiškė gilią simpatiją. Negalėdama visiems asmeniškai padėkoti, tai dėkoju viešai visiems ir visoms.

Lieku liūdinti.

Helena Baranauskienė
žmona
ir sūnus **Alfredas**

Chicago, Ill.

Perleidus žiemos šventes

Turėjom Ex-Mainierių Draugiško Klubo metinį susirinkimą sausio 17 d. Iš raportų pasirodė, kad klubas gyvuoja gerai. Žinant, kad ex mainierių klubas susidaro didelėje didžiumoje iš jau gerai sentelėjusių buvusių angliakasių ir šiaip sunkaus darbo vyrų ir moterų, tai džiugu, kad jis dar gerai pasilaiko.

1963 m. mirė 15 klubo narių, o naujų gauta į klubą 30. Dabar klubas turi 310 narių, o turto iždė — $4,843.35.

Ex-Mainierių Draugiškas Klubas užlaiko chorą, kurio mokytoja yra labai darbšti ir gabi draugė A. Tilvikas, nes ji ne tik vadovauja chorui, bet dėl parengimų skelbimų į programą su savo vyru surenka daug daugiau už visus narius sudėjus į daiktą.

Dabar jau yra rengiamasi prie pastatymo veikalo — "Kunigo meilė." Sakoma, kad būsią daug juokų.

Tą patį vakarą Mildos svetainėje, ant antrų lubų, įvyko banketas, surengtas G. K. Budrio paminėjimui 2 metų sukakties nuo Budrio pirmosios žmonos mirties, nes ji labai daug prisidėjo prie Mildos namo pinigiškai. Ji daug gelbėjo savo vyrui, kad tik Milda būtų išlaikyta. Visas banketo pelnas buvo paskirtas Mildos namui, o išlaidas padengė draugė naujoji Budrienė.

Chicagos LKM choras mano smarkiai padidinti veiklą per 1964 metus. Dabar chorui mokytojauti apsiėmė Valerija Urbikas, o reikalui esant pagelbės E. Bogden.

Choro valdyba pasiliko ta pati su gabiausiu pirmininku R. Žilium.

Laimingų naujų metų visiems laisviečiam, o ypatingai saliečiams A. Bimbai, J. Gasiūnui ir W. Keršuliui.

Salagiris

MIAMI, FLA.

Mildredos Stenslerienės atsilankymas į Miamį pasiliks atmintyje ant visados. Jos trumpas viešėjimas paliko aidiečiams neužmirštamą įspūdį. Jinai be pasididžiavimo, sykiu su eiliniais Aido choro nariais dainavo, kas daug pagelbėjo naujiems choristams išlaikyti melodiją.

Mildreda yra užsitarnavus didelės pagarbos lietuvių tarpe už gabų ir nenuilstantį darbavimąsi meno srityje ir chorų mokyme. Jos į Miamį atsilankymo tikslas buvo — pagelbėti naujam Aido chorui.

J. Grybo atsilankymas į Miamy su gražiais ir įdomiais filmais iš Lietuvos paliko gražų įspūdį. Matėme milžinišką pažangą technikoje, moksle, ir mene Tarybų Lietuvoje. Mašinomis laukus aria, sėja, javus pjauna ir tuo pačiu sykiu iškulia ir grūdus sunkvežimiais veža į sandėlius. Jeigu Lietuva nebūtų prisidėjusi prie TSRS, tai ir šiandien dar būtų buvusi skurdžiu ūkininkų šalelė. Drg. J. Grybas viešėdamas Miamyje daug energijos davė choristams, dainuodamas sykiu su Aido choru keliuose parengimuose. Už tai jam labai daug ačiū.

Dar neseniai susitvėrė Aido choras, į labai trumpą laiką gavo didelę įtaką tarp pažangiųjų lietuvių. Pavyzdys — L. S. Klubas jam duoda veltui salę pamokoms laikyti. LLD 75 kp. paaukojo $25 chorui palaikyti.

L. S. Klubo naujų metų parengimo gaspadinės buvo: E. Milerienė, S. Šukaitienė, A. Mikulėnienė, M. Čuladienė, H. Žekonienė, P. Bečienė, M. Gabrėnienė, A. Johns, Fr. Chvirut, V. Balasky ir M. Koch ir per M. Koch pridavė Aido chorui $21. Labai daug širdingų ačiū darbščioms LSK gaspadinėms. Taipgi labai daug ačiū visiems pavieniams, kurie aukojo Aido chorui palaikyti.

LSK rengia didelį ir gražų koncertą, kuris atsibus kovo 1 d., kuriame pasižadėjo dalyvauti paskilbusi operinė dainininkė Birūta Ramoškaitė. Taigi, prašome visus klubo narius reklamuoti ir pakviesti savo draugus ir pažįstamus. Bus ir daugiau solistų, duetų ir dainuos Aido choras. Koncertas bus vienas iš geriausių, kokio dar nėra buvę Miamyje.

LSK išrinko į valdybą 1964 metams geriausius veikėjus su pirmininku C. Tamošiūnu ir vicepirmininku S. Kanapiu priešakyje. Linkime jiems visiems sutartinai veikti klubo naudai. LSK išrinko gabią ir gerą veikėją M. Koch, kuri sutinka parengimuose svečius, užrašo jų pavardes ir pristato publikai. Reiškia, jinai supažindina publiką su iš kitų miestų atvykusiais svečiais.

LLD 75 kuopa turi išrinkus korespondente draugę E. Sliekienę, kuri labai sugabiai parašo apie LLD kuopos veiklą.

M. Tamošiūnienė buvo išvykus į Chicagą atlankyti savo sergantį brolį. Laimingai sugrįžus atgal į Miamį vėl darbuojasi L. Soc. Klube.

Draugės Viginienės sūnus su savo žmona buvo atvykę iš šiaurės į Miami atlankyti savo motiną. Drg. S. Zavis, buvęs LSK pirmininkas, pereitais metais nuvažiavo į Kaliforniją, apsivedė ir parsivežė jauną, gražią sau draugę. Linkime jaunavedžiams laimingo sugyvenimo ir geriausios sveikatos.

-:-:--:-

Labai gaila, kad staigiai susirgo Aido choro mokytoja Viola Hagerty ir tapo nugabentą į ligoninę. Todėl choro pamokos yra pertrauktos. Kaip greitai ji pasveiks, taip greitai tęsime pamokas.

Antra ligonė H. Repšienė, irgi yra ligoninėje.

Nuoširdus LSK darbuotojas ir šokių muzikos tvarkytojas staigiai susirgo ir nuvežtas į ligoninę. Jam padaryta sunki operacija.

J. W. Thomsonas

Cleveland, Ohio

Svarbu LDS 55 kp. nariams

Šios kuopos susirinkimas įvyko sausio 8 dieną, kuris atrodė ne gana skaitlingas, kad pravesti C. Komiteto nominacijas. Taip įvyko, kad nebuvo nariams apie tai pranešta. Todėl visas Centro Komiteto nominacijų reikalas atidėtas iki vasario mėnesio susirinkimo, kuris įvyks vasario 5-tą dieną, 7 val. vakare, Klubo svetainėje.

Kuopos nariams reikia priminti, jog vasario mėnesį visi nariai turėtų pradėti duokles mokėti, nes tiems nariams, kurie nei sausio, nei vasario mėnesiais liks nemokėję, reikia siųsti pakvietimus, kas sudaro daug bereikalingo darbo ir iškaščių.

L. Darb. Pašalpinė Draugija nutarė pakeisti savo mėnesinių susirinkimų laiką. Draugijos susirinkimai per eilę metų buvo laikomi kas trečią trečiadienį kiekvieno mėnesio 7 val. vakaro. Nuo dabar susirinkimai įvyks tą pačią dieną, tik anksčiau, 1-mą val. po pietų. Sekantis draugijos susirinkimas įvyks vasario 19 dieną, 1-mą valandą po pietų. Patartina nariams tai įsitėmyti ir nuskirtu laiku atsilankyti.

J. Žebrys

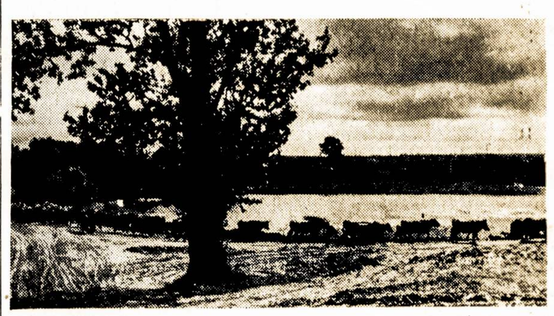

Rytmetis kolūkyje

Jonas Kaškaitis

JUSTO PALECKIO "ATGIMIMAS"

Šis Jono Kaškaičio-Kaškiaučiaus straipsnis buvo išsiųstas iš Vilniaus dviem savaitėm prieš jo mirtį. J Kaškaitis mirė 1963 m. gruodžio 30 d., palaidotas gruodžio 31 d. Karių kapinėse Vilniuje. — **Redakcija.**

Trumpa poezijos apžvalga

Štai du eilėraščių rinkiniai. Miela man patrauka šios dvi vidutinio formato knygos. Dažnai aš jas skaitinėju, randu itin jaukaus įkvėpimo. Tai kūriniai didelių ir įvairių gabumų ir talentų, aukšto kalibro žmogaus. Plataus diapazono valstybininko, dinamiško veikėjo. Aukšto proto, jautrios širdies. Dvi tokios šaunios, dailutės knygos: viena lietuviška, kita rusiška. Abi jas puošia autografai, raudonu rašalu parašyti,—lietuviškoj knygoj—

Mielam idėjos draugui ir poetui
Jonui Kaškaičiui
su pagarba
J. Paleckis
Vilnius, 1960. I. 2

ir rusiškame poezijos rinkiny—

Po ilgų metų į Tėvynę grįžusiam
mielam draugui Jonui Kaškaičiui
J. Paleckis, 1960. I. 2

Man grįžus į Lietuvą pirmųjų Naujų metų proga! Tokia brangi, maloni dovana! Jau seniai man knietėjo parašyt atsiliepimą, bet kažkaip nedrįsau, vis delsiau... Pagaliau bent dabar, jau penktų Naujų metų belaukiant.

Kiekvienas eilėraštis sklandus, skambus, išraiškingas. Pagauna tave, sujudina, sujaudina savo vidine dvasia, vaizdais, savita poetika, nuoširdumu. Pats pirmutinis eilėraštis: "Tau ačiu, partija!"

Ieškojome kelių tikrų—
geriausiai kaip tarnauti
žmonijai visai plačiajai
ir darbo liaudžiai, tautai.
. . . . . .
Tikėjome, o Partija,
kad kelią mes atrasim,
Padėjai mums—gyvenimo
Parodei tikrą prasmę.

Ir lyg naujai mes atgimėm,
savęs nebepažįstam,
Pažinę siekį Partijos
ir kelią komunistų.

Mums davė Partija sparnus
į padebesius kilti,
Išvydom didžią ateitį—
į komunizmą tiltus.
. . . . . .
Jums ačiū skamba ir skambės
iš tėviškės arimų
Už liaudies laimę ir teises,
už mūsų atgimimą.

Poetas deklaruoja, kiek skambiausių "idealų":

Mums siūlė tie, kas kapstosi
miesčioniškoje baloj.
Žadėjo aukso kalnus jie,
jei jų keliu patrauksim...

Pigmėjai, dvasios elgetos,
jie gyrės tautą saugą.
Iš liaudies prakaito sūraus
jiems lobiai augo...

Bet liaudis suprato apgaulę ir paklausę Partijos, nuėjo jos keliu—į laimę ir teises, į atgimimą... Tokia liaudies deklaracija ir pasiryžimas ją nuvedė į kelią pažangos, į laimę ir gerovę.

O štai kaip poetas bara tautos išdavikus:

Jūs, įsikibę fašisčinio skverno,
Išperos "Ostlando," žiurkių gauja,
Sekdami niekšą ir Hitlerio berną,
Bėgot—baisi jums gadynė nauja...

Dvasioms be vietos—likimas tik slieko,
Lietuva buvo be jūsų ir bus!!
Išgamoms žemės gimtosios jūs liekat,
Dingsit, vaikydamies tik miražus.

Lažę nacistų kulnis kruvinąsias,
Bandote doleriui melstis nūnai,
Ženklas judošiaus—jums ženklas tikrasis,
Jau nenuplausite jo amžinai.

Toks yra dekretas

Pabėgusiems karo nusikaltėliams—
Jūs, kurie doleriui meldžiatės šiandien...

Rūsčiai smerkia poetas tą visą niekšišką "žiurkių gaują"! O kaip šviesiai, džiaugsmingai sveikina poetas Lietuvos laisvės rytą, savo eilėrašty: "Sveika, Tarybų Lietuva!"

(1940 metų įvykius minint)

Nemuno tėvynėn įžengė štai Spalis,
nuo pečių nukrito priespauda sunkioji;
griuvo smurto rūmai lyg žaislų namelis,
savo laimės kurti darbininkas stojo...

Atgimimo džiaugsmą
ir širdžių draugystę
Lietuva atrado
šeimoje šauniojoj...

Jau nebe našlaitė
Lietuva laisvoji:
Ji tautų Tarybų
nuostabiam gėlyne

sesė mylimoji,
jo gėlė puošnioji,—
lygi tarp lygiųjų
mūs didžioj Tėvynėj!

Baigiasi štai amžius prietarų ir kryžių,
vartai atdaryti šviesai ir gerovei,
Komunizmo siekti liaudis pasiryžus,
ji darbuos kas dieną kelia savo šlovę.

Taip pat džiugesingai sveikina poetas darbo liaudį, savo eilėraščiu: "Skambėk, darbo liaudies himne!"

Šauniam tarybiniam garsyne
Iškils, lyg ryški vėliava,
Daina, kaip liaudis laisvę gynė,
Kaip kūrės liaudies Lietuva.

Garbė ir šlovė darbui, visų gėrybių kūrėjui! Tai ir dainuoja poetas, ragina visus darban:

Ar dainuoji ar kali,
Tau dirba rankos ar galva,
Tarnauki liaudžiai kiek gali—
Esi dalelė jos gyva.

Ne ponui, buožei gyveni,
Bet šeimininkas čia esi,
Per gimtą žemę kur eini,
Tau šypsos ateitis šviesi.

Tik darbo liaudis—mūs tauta.
Tik liaudies laimė—jos garbė,
Tarybų žygiuos sukurta,
Kovoj, kūryboj ir darbe.

Šviesios atgimimo dienos skamba ir eilėse "Vilnius":

Kadaise Lietuvoj be Vilniaus
baigėm trokšti,
Nūn kalbamės kasdien
su Gedimino bokštu
Dar neseniai į Vilnių
tik svajonėm traukėm,
Nūn dainos atgimimo mums
iš Vilniaus plaukia...
Kas šiandien čia namų
ir gatvių šeimininkas?—
Jums atsakas tebus tik vienas:
darbininkas!
Dabar priklauso jam
visi šios žemės turtai,
Nes pastatyta jo,
nes jo paties sukurta.

Vaiskiai skamba ir poeto sveikinimas kolūkio vietelei:

Sveikinu kolūkių kaimą,
Šiandien žydintį lyg rožė!
Vieši džiaugsmas, vieši laimė
Kaime be dvarų ir buožių.

Šviesi pavasariška gaida nuskamba eilėrašty: "Džiaugiasi žemė, gegužio sulaukus":

Mainosi veidas šio "margojo svieto,"
Tik vieversiai donelaitiškai gieda.
Žemė nušvito, gegužio sulaukus,
Kalbas su saule kolūkinis laukas.

Linksma, viltinga ir kūrybiškai skambi "Tarybų Lietuva":

Lietuva—gintarinė gėlelė
Laimingiausių tautų vainike...
Tavo pergalių vėliavą keliam
Ir kova ir statyba taikia.
Kur beeitum—po tėviškę visą
Skambant naująją dainą girdi.
Prie Neries, prie Šešupės, Dubysos
Tariam Partijos vardą širdy.

Prisimena poetas ir savo erškėčių kelią, kai už politinį veikimą buvo pasmerktas į Dimitravos koncentracijos stovyklą. Savo eilėrašty "Fašistiniame konclageryje," ryžtingai pareiškia:

Mes—kalviai, mes geležį kalam,
Paverčiame ugnį plienu,
Mes laukiame didžio signalo,
Ir tikslas visų mūs dienų:
Užgrūdinti liaudies krūtinę
Liepsna milijonų širdžių,
Nukalti jai valią plieninę
Iš norų, troškimų, vilčių.

Daug brandaus poetinio grožio, daug nuoširdžios meilės Tarybinei šaliai pareiškė įžymusis brazilų poetas Žorži Amadu. 1949 m. jis apkeliavo Tarybų Sąjungą ir sukūrė savo nuostabią poemą: "Daina apie Tarybų žemę." Perteikdamas šią poemą, Justas Paleckis daug prisidėjo poetiškai įšryškindamas originaliąją mintį.

Pagrobk šviesiausią žvaigždę iš dangaus
Ir šypsnį sužadėtinės laimingą,
Kurs puošia ją vestuvių džiugią dieną,
Surink širdin tai visa—daimantą
Ir žvaigždę, duoną, rožę, šypsnį, dainą,
Ir širdį tą kaip dovaną atnešk
Tarybų žemei! Ar pasauly rastum
Už ją ką nors gražesnio? Ar ne jai
Esi dėkingas tu net už gyvybę?
Tave ji saugo, gindama visur
Įstotymą, teisybę, taiką, garbę.
Tarybų žeme, motina tu mūsų,
Sesuo ir meilė, ir taikos gynėja!

Kiek čia nuoširdžios emocijos, grynо dėkingumo ir pagarbos Tarybų žemei! Galingai skamba ir kiti poemos posmai:

Bet mes žvilgsnius atkreipiam į tave,
Tarybų žeme! Taip, gerai mes žinom:
Tu—nemari, nenugalima amžiais!
Tu—gyveni širdy mūs kiekvienoj!
Tavęs negali apriboti sienos
Laimingo ir turtingo tavo krašto.
Pasaulio tautos — štai tava šeima:
Tu motina—mes mylintys vaikai!
Apgynei vakar mus. Išgelbėjai
Gyvybę mūs visų—be išimties,—
Tikrai, net tų, kas šiandien prieš tave
Išdrįsta ranką kelt kaip išdavikas.
Kai gėdos ir skausmų naktis mus dengė
Skraiste savąja, kai aplinkui siautė
Verksmai, pagieža, baimė ir mirtis,
Vilties žibintą, žemėj tu iškėlei—
Jį įžiebė vaikų tavųjų kraujas!
Ir jei gyvi mes šiandien,—vienai tau
Dėkingi esam. Net ir duona ta,
Ką valgome, tava. Už ją mokėjai
Gyvybių milijonų brangia kaina.
Ir tas vanduo, kurį kas dieną geriam,—
Jis tavo, nes jo trykštantį šaltinį
Prakirto durtuvai tavieji mums.
Tu, sūnūs, tavo ir kareiviai tavo
Gyvybę teikė mums—ir tų "šiandieną,"
Kurią gyvenam, taipgi rytą naujo,
Gražaus gyvenimo, kurį svajojam...

Kaip galingai pasakyta! Ir kaip teisingai per poeto prizmę pereina gyvenimo spinduliai, persilauždami vaivorykštės spalvomis! Negalima apsistot, nepacitavus ir sekamo didingo posmo, kur Ž. Amadu kalba apie didįjį Čilės poetą kovūną Pablo Nerudą, vieną įžymiausių mūsų meto poetų:

Žinau poetą—ištremtas dabar jis...
Ir ką gi blogo jis žmonėms padarė?
Juk vienas jo "baisus nusikaltimas,"
Kad alkaniems daugiau jis duonos prašė,
Kad pasmerkė jis atvirai ir drąsiai
Tuos, kas tėvynę jojo brangią skuba
Parduot Volstrito žmogžudžiams godiesiems.
Nors nieks nežinom, kur dabar poetas,
Bet balsą jo išgirsta Čilės liaudis:
"Sparčiau ,drąsiau, kovok už laisvę, liaudie,
Pažvelki, kaip ant Kremliaus bokštų šviečia
Saulėtą rytą skelbianti žvaigždė!"

Kaip galingai, kaip teisingai, pranašingai pasakyta! Ogi štai tuoj pat pridurmui seka svytrus poezijos perlas apie pasišventėlį negrą profsąjungų lyderį Inglesiją, amerikinių kolonistų nužudytą 1948 metais:

Aš negrą pažinau... Jisai mokėjo
Džiaugsmu paversti švendrę Kubos žemėj,
Kur sūrios okeano bangos siaučia
Ir nuolat daužos į salos krantus.
Jis ragino negrus nuplėšti uoste
Amerikiečių vėliavą nuo bokšto...
Krante jį rado naktį nužudytą.
Žudikams už jų kruvinąjį darbą
Mokėjo gausiai doleriais Niujorkas.
Bet Kubos negrai eina jo keliu,
Ir jiems Antilų naktyje tamsioj
Šviesa tavoji šviečia vis, Maskva!

Tikrai negalima susilaikyt čionai, kai minimas dar vienas kovingas darbo žmonių vadas Luis Karlos Prestes—"Vilties riteris" Lotynų Amerikos žmonių:

Žinau aš žmogų... Jojo pėdomis
Lyg žvėrys priešai jį visur sekioja,
Jis nuo namų atplėštas, nuo šeimos,
Sesers negali jis priglausti savo,
Nei mylimos dukters išgirsti balso...
Pikti, įniršę savininkai trestų
Už galvą jo atlyginimą gausų
Jau budeliams piktiems seniai paskyrė.
Jis prieš prakeiktą skurdą atkakliai
Ir drąsiai kovėsi, jisai norėjo
Matyt Brazilijoj išauštant laisvę.
Jis skelbė: "Niekad, niekados brazilai
Prieš Sąjungą tarybinių tautų
Kariauti neis!" Ir mes jį sugebėsim
Išsaugot . Tikim, dar ateis laikai,
Jis pamatus Brazilijoj padės ....
Pasaulio to, kurs Rusijoj sukurtas...

Žinomas lietuvių dailininkas vitražistas A. Stoškus darbo metu.

O dabar seka vėl mūsų didžiojo brazilų poeto Ž. Amadu širdingas himnas Tarybų žemei:

Tarybų žeme! žvelki: milijonai
Iš pat gelmių Amerikos Lotynų
Tavy tik viltį mato. Tavo vardas
Jiems — laisvės ir taikos bei laimės laidas,
Jų ryžtas tvirtas: "Karui mes pastosim
Visus kelius. O jei tave užpultų
Tie kruvinieji dolerio tarnai,
Prisiekiame: mes sutramdysim juos!"...
Nešu tau sveikinimą šį. Iš pogrindžio,
Kalėjimų, sudegintųjų knygų,
Ir pomirtinį sveikinimą tų,
Kas žuvo už gyvenimą kovoj.
Vargingų, alkanų žmonių vardu—
Vistiek kokios spalvos, kokio žemyno—
Baltųjų ir mulatų ir indėnų.
Aš sveikinu vardu kiniečių, negrų,
Kuriuos taip niekina krašte manam.
Štai ką jie pasakyti man tau liepė:
"Vilties šalie, žinoki: mūsų rankos
Nedrums taikos laimingų tavo žemių!
Iš mūsų bazių niekad neišskris
Žudikai tie, kurie tik mirtį sėja.
Neduosim surakint jiems mūsų rankų,
Mes patys iškovosim garbę, teisę
Likimą savo lemt. Tau tiesim ranką
Ir eisim su tavim — petis į petį,
Ir tu nuvesi laimėn mus visus!"

Ai, kaip subtiliai, kaip poetiškai pasakyta, ir kaip tikroviškai perteikta tikro poeto jautria plunksna! Ir dargi pridėtinė strofa:

Taip kalba jie, taip liepė pasakyti
Tau Kubos, Argentinos, Čilės sūnūs,—
Visos Amerikos Lotynų žmonės,
Nuo Meksikos lig Patagonijos...
Nuo jų visų, visų ašai nešu
Tau sveikinimą patį liepsningiausią,
Mūs motina, brangi Tarybų žeme,
Visų tautų viltie, taikos tvirtove!

Kiek čia gilaus sentimento, giliai perjaustos emocijos, paprastais sakiniais, be jokių įmantrybių poeto pareikšta! Šita didinga poema įkvėpimo aukšto kupina! Atsigėrėti, atsidžiaugti ja negalima...

Ir visam rinkiny, kiekviename jo puslapy, kiekviename mielojo Justo Palecko eilėrašty randi ko įdomaus, su pakiliu jausmu pasakyta. Aš čia tik apgraibom, tik kur nekur padariau ištraukas, ir tai susidarė nemažai rašto. O visa knyga, taikliai poeto pavadinta "Atgimimas," pilna poetiško nuoširdumo, patoso, jautrios sielos balso.

Kita J. Paleckio poezijos knyga "Vožroždenije," rusų kalba. Rusiškai perteikti eilėraščiai skamba dar skardžiau, dar daugiau dinamikos tenai junti. Ir eilių ten daugiau, tokių kokių nėra lietuviškam rinkiny. Vertėjai—tikrai įžymaus talento poetai, kad sugebėjo kiekvieną J. Paleckio eilėrašti taip skambiai, taip subtiliai, taip patraukliai perteikti.

Man net gaila, kad jų nėra lietuviškam rinkiny. Mat, rusiškas rinkinys pasirodė penketa metų vėliau: Lietuvišką išleido Valstybinė grožinės literatūros leidykla 1953 m., o rusišką atspausdino Tarybinis rašytojas (Sovetskij pisatelj) 1958 m.—ir jame 15 puslapių daugiau. Abu tikrai dailiai išbaigti. Malonu pasižiūrėt, dar maloniau skaityt.

TĖVIŠKĖ

Kodėl tas vardas artimas ir mielas?
Kodėl jis neužmirštamas yra?
Tegul dangus bus tavo visad giedras,
O mano tėviške, o mylima!
Myliu tave, kad čia užaugau,
Išmokau tart pirmus žodžius.
Ir tavo vardą brangų saugau,—
Myliu labiausiai už visus!

M. Ladietaitė

"Lietuvos Pionierius"

NENURIMK, PAUKŠTE!

Nenurimk, sparnuota paukšte, skrisk tolyn!
Vis į tolį, tik į tolį, tik pirmyn!
Ir pūgas tu nugalėki, ir audras,
Tegul vėjas išdainuoja tau visas dainas.
Tu nuskriski ir pabūki ten aukštai,
Kur žvaigždžių tik milijonus užmatai.
Tu nuneški mūsų dainą ir svajas
Ir pasveikinki melsvąsias aukštybes.
Šita paukštė — tai jaunystė, tai mana!
Amžinai jinai nerimstanti, jauna!

M. Radzevičiūtė

"Lietuvos Pionierius"

Rochester, N. Y.

Iš Moterų klubo veikimo

Sausio 12-tą turėjom susirinkimą. Apsvarsčius vietinius reikalus, nutarėm surengti pažmonį atžymėti Tarptautinę moterų dieną. Svetainė paimta kovo 14 d. Turėsime skanią vakarienę ir bus rodomi spalvoti paveikslai iš Maskvos pasaulinės taikos konferencijos. Iš Rochesterio buvo Maskvon nuvykusios dvi delegatės, tai jos nutraukė paveikslus konferencijos ir Maskvos, taipgi ir kitų Tarybų Sąjungos miestų. Viena delegatė kalbės apie konferenciją.

Mes, Moterų klubo narės, prašom visus dalyvauti šiame parengime, pamatysite ir išgirsite daug naujo.

Kadangi Rochestery yra įsikūrusi tarptautiška Moterų už taiką, prieš karą, organizacija, (kuri daug darbuojasi, rengia prakalbas, rodo paveikslus), ji dabar rengia prakalbas vasario 11-tą , Katler Bildinge, University Ave. Visi prašomi pribūti.

Mūs ligonė V. Bačiulis sunkiai sirgo, dabar jaučiasi geriau. Drg. A. Žiurauskienė gavo 'stroke", randasi ligoninėje. Labai gaila draugės. Velinam visiems ligoniams greitai pasveikti.

L. Bekešienė

Brockton, Mass.

Sausio 12 d. savo namuose mirė Andrius Kaspar. Priklausė prie Lietuvių Piliečių ir Franklino klubų. Buvo Montelloje didžiausio namo savininkas, 4 Arthur St. Laikė "upholsterių" —minkštų kėdžių gaminimo dirbtuvę.

Paliko nuliūdime žmoną Anną (Šidlevich), dukterį ir du sūnus, anūkų ir daug kitų giminių. Palaidotas Kalvarijos kapinėse.

Sausio 14 d., teismabutyje, lietuvis policininkas Frank Lucas apalpo ir nuvežtas į ligoninę mirė. Dirbo naktimis policijos nuovadoje. Šermeninėje buvo daug gėlių ir lankytojų.

Paliko nuliūdime žmoną Viktoriją, dukterį Joyce ir jos vyrą Joseph Piscatelli, brolius Alexą ir Bronislovą, 4 seseris — Anną Shukis, Sofiją Tomulevich, Violą Beržinis ir Sarah Lucas. Palaidotas Kalvarijos kapinėse.

"Laisvės" Nr. 1 buvo pranešta, kad gruodžio 23 d. mirė Juozas Kucinskas, o turėjo būti **Juozas Kurinskas.**

Sekmadienį, sausio 26 d., Lietuvių Tautiško Namo žemutinėje svetainėje, bus rodomi filmai iš Lietuvos. Pradžia 2 val. po pietų. Filmus rodys J. Petruškevičius, kuris juos susuko leisdamas vakacijas Lietuvoje. Įžanga tik 50 centų. Pelnas skiriamas Liet. Tautiško Namo knygynui.

Visus ir visas kviečia Lietuvių Literatūros Draugijos 6 kuopa.

Geo. Shimaitis

NASSERIS IR KARAS

Kairas. — Nasseris kalbėdamas su Chou Enlajumi sakė: "Arabai nėra agresoriai ir nieko nepulsime. Bet mes laukiame Izraelio puolimo. Ir kada tas įvyks, tai prieš žydus bus 100,000,-000 arabų".

'LAISVĖS' VAJUS

(Tąsa iš 1-mojo puslapio)

vinskas, Scranton, Pa.; L. Bekešienė, Rochester, N. Y.; P. Bečis, Great Neck, N. Y.; Geo. Shimaitis, Brockton, Mass.; J. Gaidys (dėl Lawrence), Maynard, Mass.; F. Šimkienė, Arligton, N. J.

— o —

AUKŲ Į $5,000 FONDĄ GAUTA SEKAMAI:

Waterbury, Conn.: M. Svinkūnienė prisiuntė $38. Aaukojo—

Klementina Yenkeliūnienė	$6.00
John Gudergis	6.00
Joseph Svinkūnas	6.00
Nellie Shopes (atminimui mirusio vyro Juozo), New Britain, Conn.	5.00
C. Remeitis (Berlin)	5.00
Ch. Danisevich	3.00
K. Yenkelun	3.00
J. Vaitonis	2.00

Po $1: Vincas Žiuraitis ir Charles Lusas.

— o —

Brockton, Mass.: George Shimaitis prisiuntė $11. Aukojo —

M. Walant $5.00

Po $1: Mrs. B. Navickas, John Sastavickas, W. Kelley, John Krist, A. Raila ir Bronė Rudienė.

— o —

Nuo kitų aukų gauta sekamai:

Jonas Velička, Los Angeles, Calif.	$25.00
John Chelus, Fords, N. J.	11.00
M. ir L. Janis, Portland, Oreg.	11.00
A. Žalis, Philadelphia, Pa.	11.00
H. Morkevich, Montreal, Canada	10.00
Juozas Sabanskis, Sudbury, Mass.	6.00
Julia Werner, Cleveland, Ohio	6.00
Antanas Zazas, Lake Worth, Fla.	6.00
John Lazauskas, New York City, N. Y.	6.00
A. Trepkus, Colonia, N. J.	5.00
O. Raskevičienė, Bellevue, Canada	5.00
Kazys Nečiunskas, Brooklyn, N. Y.	5.00
Mary Sass, Ft. Myers, Fla.	3.00
R. Kirk, Seattle, Wash.	3.00
Mary Thomas, Bloomfield, Conn.	2.00
M. Liepa, Woodhaven, N. Y.	2.00
Albinas Bepirštis, Brooklyn, N. Y.	2.00

Po $1: Nettie Slegeris, Gardner, Mass.; John Urban, Philadelphia, Pa.; J. Mazenis, Clinton, Ind.; Ch. Raye, Great Neck, N. Y.; R. Skuja, Tacoma, Wash.; Mary Svetoka, Wilmerding, Pa.; T. Dabulskis, Chicago, Ilk.; Kl. Savickas, So. Barre, Mass.; P. Budriunas, Miami, Fla.; C. Globich, Harrison, N. J.; Chas. Jaselun, Clyde, Canada; J. Stasevich, Bethlehem, Pa.; J. Saverinas, Rochester, N. Y.

— o —

Dabar gauta $182. . Anksčiau įplaukė $5,391.50. Viso gauta $5,573.50.

Vajus eina prie užbaigos—su sausio 31 diena baigsis. Reikia turėti mintyj, kad vasario 9 d. įvyks dalininkų suvažiavimas. Tad po sausio 31 d. nebus krediuojami punktai. Paskutiniai rezultatai turi būti pirm 31 d. O suvažiavime bus išduotas pilnas raportas. Ačiū vajininkams už pasidarbavimą, prieteliams už aukas. Bus daugiau.

"Laisvės" Administracija

LAWRENCE, MASS.

Henry J. Carmier, 7 vaikų tėvas, bedarbis, jau kelios savaitės klausinėjamas teisėjo Dorcy. Vis jį klausinėja ar surado darbo, nes nenori duoti pagalbos. Tuo gi kartu šeima vargsta ir skursta.. Žmogus sako, kad sunku susirasti darbo.

Lawrence mieste kolektavimui už pastatymą gatvėje automobilių įrengimų ("parking meters") yra 2,000. 1963 metais už automobilių pastatymus buvo $102,824.10 įplaukų.

Miesto gaisrininkai, per AFL-CIO 146 lokalą, reikalauja algų pakėlimo. Miesto viršininkai svarsto reikalavimą, nes streikas galėtų skaudžiai atsiliepti.

Šeštadienį, vasario 1 d., L. P. Klubo patalpose, 41 Berkley St., įvyks LLD ir LDS kuopų susirinkimai. Pradžia 2 val. po pietų. Tu Reikia pasimokėti narines Reikia pasimokėti nariams duokles. Prašome visus ir visas dalyvauti.

Mirė Albinas Galinis, dar tik 49 metų amžiaus. Paliko nuliūdime žmoną, tris sūnus, motiną ir patėvį. Reiškiu mirusio artimiems užuojautą.

Mirė Kazimieras Sinkevičius. Paliko dvi dukteris. Reiškiu joms užuojautą.

Sausio 9 d. Moterų klubas L. P. klubeb buvo surengęs banketą. Žmonių buvo daug, maistas — skanus. Įvykdyta priėmimas naujo komiteto.

Sausio 18 d. L. P. klube įvyko Maple Parko narių susirinkimas. Iš raportų pasirodė, kad pereitais metais padaryta pelno. 1964 metams komitetas pasiliko tas pats, tik du board-direktoriai nauji — išrinktos S. Penkauskienė ir R. Chuladienė. Gaspadoriais pasiliko Malvinai. Jie labai gerai dirba ir reikalus tvarko. Šiemet sukanka Maple Parkui 50 metų, tai nutarta birželio 7 d. suruošti banketą

Manau, kad svarbu aprašyti Maple Parko įsisteigimo istoriją. Tą galėtų padaryti S. Večkys, nes jis nuo pradžios dalyvavo. Manau, kad jis tą atliks.

Šiemet vasaros metu turėsime daug parengimų: "Laisvės", Maple Parko, apskričių ir kitokių piknikų. Dabar M. Sukackienė praneša, kad Worcesterio Aido choras rengs savo 50 metų sukakties parengimą.

S. Penkauskas

MONTREAL, CANADA

Dar priminimas apie vakarienę

Nors jau čia plačiai žinoma ir, kiek tenka girdėti, plačiu mastu eina pasiruošimas iš rengėjų pusės, taip lygiai ir iš publikos pusės, matomai, jau daugelis žmonių pasiruošę dalyvauti rengiamoje Montrealo Lietuvių Sūsų ir Dukterų pašalpinės draugijos vakarienėje, tačiau dar sykį norisi priminti, kad ši šaunioji vakarienė-balius įvyks šį šeštadienį, sausio 25 d., DLK Vytauto Neprig. Klubo svetainėje. Korespondentas mano, kad visi ir visos, kas atsilankys, tikrai nesigailės, bus gerai pavaišinti, linksmai laiką praleis.

Pasikeitimai Sūnų-Dukterų draugijos valdyboje

Montrealo Lietuvių Sūnų ir Dukterų pašalpinės draugijos nuoširdžiai ir sąžiningai ėjęs finansų sekretoriaus pareigas Viktoras Verbyla dėl sveikatos sąlygų buvo priverstas pasitraukti iš pareigų. Todėl nuo sausio 12 d. susirinkimo finansų sekretoriaus pareigas paimti pakviestas Jonas Lesevičius. Jo adresas: 1262 Godin Avenue, Verdun, Que. Tad šiuo tarpu visais Draugijos reikalais kreipkitės prie jo. O jei įvyktų pasikeitimų, bus ir vėl spaudoj pranešta.

Gal bus verstinas automašinų tikrinimas

Sprendžiant iš Kvebeko Transportacijos ir Susisiekimo ministerio Gournoyer aktyvaus judėjimo konferuojant su įvairiom institucijom dėl sumažinimo auto nelaimių ant kelių, vietos spauda spėja, kad gal jau šiais metais bus įvestas įstatymas, kuriuo vadovaujantis bus verstinas automašinų patikrinimas laikas nuo laiko, nes manoma, kad labai daug nelaimių įvyksta todėl, kad auto viena ar kita mechanizacija neveikia gerai. Taipgi manoma, gal bus įvesta skaidriai žvilgančios leidimo (license) blėtelės. Dar vėliau, manoma, gali būti įvestas įstatymas ir dėl netekimo vairuotojo leidimo už neatsargų vairavimą mašinos.

Paklydęs "neteisingas" alus

Paskutiniu metu šiaurinėje St. Lawrence upės pusėje pasklido daug alaus, kurio buteliai neturi paženklinimo lakštelių (labels). Pagaliau išaiškinta, kad tai alus iš paskendusio laivo, gruodžio 9 d., kuris vežė iš Montrealo į Baie-Comeau apie 30,000 dėžių alaus. Apsėmus laivą vandeniu, paženklinimo lakšteliai nuo butelių numirko, bet alus "nepermirko."

Policijai pavesta suieškoti tą alų ir konfiskuoti. Bet būk toks gudrus ir paimk alų. Kiek policija užtiko rūsiuose, tai rado tik tuščius butelius, o alus jau "išgaravęs"...

Nukentėjo ir lietuviai nuo plėšikavimų

Montreale siautėjanti plėšikavimai - vagystės kartas nuo karto paliečia ir lietuvius. Sausio 12 d., vėlų šeštadienio vakarą, pirmiau negu naktinis sargas pradeda dirbti, vagys įsiveržė į lietuvių užlaikomą drabužių valyklą — **Windsor** Dry Cleaners & Dyers Co. Ltd. — išplėšė seifą, šiaip daug dalykų išvogė, kitus sugadino ir bendrai, sakoma, daug ir didelių nuostolių padarė.

Taipgi teko girdėti, kad Rosemount ruožte vagys buvo įsiveržę į kelių lietuvių šeimų privačius namus ir apvogė.

Gimė

Vytautas ir Shirley (Pollock) Skripkai susilaukė antros sveikos ir gražios dukrelės. Motina ir naujagimė jaučiasi gerai.

Serga

Kazimieras Kiela sunkiai susižeidė ranką. Ligoninėje suteikus pirmą medicinos pagalbą, gydosi namuose.

Taipgi susirgęs Dominikas Gurklys. Su gydytojo priežiūra, gydosi namie.

J—

Stoughton, Mass.

United Lithuanian Societies laikė metinį susirinkimą, kuris buvo atvirukais sušauktas. Valdyba išdavė raportą iš 1963 metų veikimo. Įplaukų turėjo virš 45 tūkstančius, padengus išeigas dar liko apie keturi tūkstančiai dolerių.

1964 metams valdyba užtvirtinta ta pati, kuri buvo ir pereitais metais. Buvo prašymo, kad pirmininkas Frank Jacob ir protokolų raštininkė S. Raila ir 1964 metams pasiliktų, nes gerai dirbo. Visa valdyba užsitarnauja pagyrimo.

Geri du laisviečiai Agnė Petrukaitienė ir Jurgis Račkauskas paaukojo į "Laisvės" fondą po $10. Didelis ačiū!

George Shimaitis

Bridgeport, Conn.

Staiga susirgo J. Strižauskas, geras mūsų veikėjas, kuris yra Bridgeporto ligoninėje. Liga neištirta, ir nežinia, kaip ilgai turės būti ligoninėje.

Lankymo valandos: nuo 10 valandos ryto iki 8 valvakaro — Brigeport Hospital, Bridgeport, Conn.

Visi linkime draugui J. Strižauskui greitai pasveikti.

Klem. Yenkeliūnas

Haverhill, Mass.

Sausio 15 d. mirė Steve Bingel, 66 metų, 10 Varnum St. Paliko moterį, su kuria buvo persiskyręs, ir dukterį Mary. Palaidotas sausio 17 d., St. Patrick kapinėse.

Buvo Pirmojo pasaulinio karo veteranas. Čia išgyveno 50 metų. Laidotuvėmis rūpinosi duktė ir motka. Po laidotuvių palydovus pavaišino savo namuose ant River St.

Lai būna mirusiam ramybė, o likusiems užuojauta.

Sausio 19 d. M. Kazlauskienė nuvežė pilną mašiną žmonių į Lawrence į Lietuvių moterų Piliečių klubo vakarienę, kuri atsibuvo Lietuvių svetainėje. Praleidome popietę labai gerai.

Darbininkė

Washingtonas. — 1964 metais JAV draftuos 1,050 daktarų į militarinę tarnybą.

Varšuva. — Lenkija siekia plėsti prekybą su JAV.

PRANEŠIMAI

CAMDEN, N. J.

LLD 133 kuopos susirinkimas įvyks sekmadienį, vasario 2 d., 1 val., 1622 Fillmore St. Visi kuopos nariai kviečiami dalyvauti. A.J.P. (7-8)

ELIZABETH, N. J.

Trys svarbūs susirinkimai įvyks Vasario (Feb.) 2 d. Vieta 408 Court St. Pradžia 2 val.

Pirmas bus LDP Klubo susirinkimas. Po jo seks LLD 54 kuopos susirinkimas.

Trečias — LDS 33 kuopos susirinkimas.

Visi minėtų organizacijų nariai kviečiami dalyvauti ir užsimokėti duokles.

Ir turėsime LDS Centro Valdybos nominacijas atlikti, ir kitus kuopos reikalus apsvarstyti. Valdyba (7-8)

ST. PETERSBURG, FLA.

LLD 45 kuopa rengia didelį balių, kuris įvyks Sausio-Jan. 23 d. (ketvirtadienį), vieta 314 15th Ave., So. St. Petersburg.

Pietūs bus patiekti 12 val. dieną. Po pietų bus šokiai ir kiti pasilinksminimai. Kviečiame visus atsilankyti. Rengimo Komisija

—:—

LLD 45 kuopos mėnesinis susirinkimas įvyks Vasario-Feb. 2 d., tersburg, pradžia 11 val. dieną. Po susirinkimo bus patiekti geri pietūs už mažą kainą.

Kviečiame atsilankyti ir nenarius, kartu smagiai praleisti laiką.

Nutar. Rašt. (6-7)

vieta 314 15th Ave., So. St. Pe-

HARTFORD, CONN.

Lietuvių choriečių Namo Bendrovės metinis susirinkimas įvyks sekmadienį, sausio 26 d., 1:30 popiet, 157 Hungerford St. Visi nariai kviečiami dalyvauti. (6-7)

Mirus Lietuvoje

Dr. Jonui Kaškiaučiui

Reiškiame širdingą užuojautą sūnui, dukrai, broliui, jo giminėms Amerikoj ir Lietuvoj ir dideliam skaičiui draugų Amerikoj ir Lietuvoj.

ALDLD 198 kuopa, Oakland, Calif., ir

I. ir M. Kamarauskai	A. ir V. Taraškai
A. ir C. Mugianis	G. ir E. Lapėnai
U. ir V. Burda	J. ir M. Mozūraičiai
J. ir K. Karosai	F. ir D. Mačiuliai
E. Šlegerienė	

MIRUS

Dr. Jonui Kaškiaučiui

Reiškiame užuojautą jo broliui Tadui, gyvenančiam Amerikoje, ir giminėms ir draugams Lietuvoje. Liūdime visi.

—J. ir K. Vaičekauskai
Binghamton, N. Y.

New Haven, Conn.

Iš Conn. valstijos pažangiečiai ruošiasi dalyvauti "Laisvės" metiniame suvažiavime, kuris įvyks vasario 9 d., New Yorke. Ruošiasi vykti anksčiau, kaip suvažiavimo pradžia garsinama, kad galėtų su draugais ir draugėmis plačiau pasikalbėti.

Conn. valstijos viršininkai praneša, kad bedarbių padaugėjo 4,000, tai dabar jau yra 46,526.

Vietos anglų spauda rašo, kad dipukas Jonas Jasys susirūpino Lietuvos žemėlapiu, kreipėsi į Conn. valstijos senatorių T. J. Doddą ir gavo jo pritarimą.

Gavo ar ne, tai nesvarbu. Lietuva yra įstojus į Tarybų Sąjungą ir ten pasiliks, nes to nori Lietuvos liaudis, o ką mano dipukas Jasys, arba koks JAV senatorius, tai tas Lietuvos žmonėms nesvarbu.

J. Kunca

Kuba daugiau gaus pagalbos iš TSRS

Maskva. — Kremliuje buvo suruoštas banketas pagarbai Kubos premjero Dr. Kastro. TSRS premjeras Chruščiovas sakė, kad pasirašyta nauja prekybos sutartis tarp TSRS ir Kubos, kuri užtikrins didelę TSRS pagalbą, kad Kuba galėtų nugalėti "JAV monopolistų ekonominę blokadą".

Dr. Kastro kalbėjo dėkodamas Tarybų Sąjungos liaudžiai, partijai ir vyriausybei už pagalbą. Jis sakė, kad abiejų šalių artėjimas yra nedalomas.

PASAULINĖ KAKAVOS GAMYBA

Washingtonas. — 1963 metais pasaulyje buvo gauta 1,560,000 tonų kakavos. Daugiausiai jos pagamino Gana, Afrikoje, būtent 422,000 tonų. Po mažiau Nigerija, Brazilija, Dramblio kaulo krantų respublika ir Kamerūnas.

PHILADELPHIA, PA. & VICINITY

BUSINESS DIRECTORY

THE MURRAY FUNERAL HOME
Est. 1902
WM. J. PARADEE MGR.
Richard G. Ward
408 Cooper St., Camden, N. J.
WO. 3-1460

Help Wanted—Female

CHRISTMAS BILLS HAVE YOU DOWN? Get up and go with LUZIER, INC., a BRISTOL-MYERS Subsidiary. For details call: MI. 2-7402. (5-6)

HOUSEKEEPER-COOK

5 days. Sleep in. Own room & bed. Experience and references. $$45. TU. 7-7269 (5-6)

HOUSEKEEPER—COOK

Full time. Sleep in. General care of home & laundry; infant and child care for working mother. $160 mo. DE.8-4839 (2-6)

HELP WANTED MALE

ASSEMBLY WORKERS
Married. Light bench work. Good working conditions.
Call DA. 9-9611
(1-7)

Indonezija perėmė užsienio įmones

Jakarta. — Sausio 20 dieną Indonezijos vyriausybė konfiskavo anglų ir olandų įmones, kaip tai naftos, gumos, arbatos ir kitas.

Ant anglų-olandų gazolino Shell Oil Co. įmonių tuojau buvo iškeltos raudonos vėliavos.

Indonezijos vyriausybė ėmėsi šių žygių, nes to reikalavo darbininkų unijos. Užsieniečių įmonėse dirba apie 30,000 darbininkų.

Birminghamas, Ala. — Dvylikos baltųjų "jurė" rado baltą berniuką kaltu už nužudymą negro berniuko. L. J. Sims, 16 metų amžiaus, nužudė negrų berniuką 13 metų. Simsą nuteisė tik 7 mėnesiams į apskrities kalėjimą.

Worcester, Mass.

Užbaigimui "Laisvės" vajaus

BANKETAS-PIETŪS

Rengia ALDLD 11-a kuopa

Sekmadienį, Vasario 2 Feb.

29 Endicott St. —:— Pradžia 1:30 popiet

Kviečiame visus "Laisvės" skaitytojus dalyvauti šiame bankete. "Laisvės" dalininkų suvažiavimas įvyksta **vasario 9 dieną.** Šiame bankete apkalbėsime "Laisvės" turinį. Ateidami į pietus atsineškite gerų sumanymų suvažiavimui.

Kviečia Rengėjai

Lietuvių Socialis Klubas Miami, Florida

Pranešame atostogautojams, kad Socialio Klubo patalpos atdaros kasdieną.

Sekmadieniais duodami pietūs 1 valandą. Vėliau seka muzika ir šokiai.

Čia galite gauti informacijų dėl nakvynių ir apsistojimo.

Gera vieta susipažinimui ir laiko praleidimui.

LITHUANIAN SOCIAL CLUB OF MIAMI
2610 N. W. 119th Street, Miami, Florida

Phone 688-4161

Netikslus galvojimas dėl diskriminacijos palaikymo

"Kodėl JAV-ose yra diskriminacija prieš negrus? Argi Jūsų Nepriklausomybės Deklaracija nesako, kad visi žmonės yra sukurti lygiais?" Tai klausimai, dažnai keliami amerikiečiams žmonių kituose kraštuose.

Aiškinti rasinę diskriminaciją kitiems žmonėms yra nelengvas uždavinys daugiausia dėl to, kad diskriminacija yra pagrįsta neteisingu, netikru ar nelegaliniu protavimu.

Nepriklausomybės Deklaracija skelbia, kad "visi žmonės yra sukurti lygiais." Bet nei Deklaracija, nei Konstitucija, kaip kad jos yra surašytos, nemini negro. Tuo metu vergija egzistavo JAV-ose ir surašyti paragrafai abiejuose dokumentuose nebuvo taikomi negrams vergams.

Bet įvykę Konstitucijos pakeitimai po Civilinio karo 1860 m. (karo, kuris kilo dėl vergystės), buvo priimti ir pagal tuos pakeitimus buvo išlaisvinti vergai, jiems duota pilietybė ir garantuotos visos piliečio teisės. Pats šių teisių įstatymais apsaugojimas tapo ilgu procesu ir šiandien dar nėra pilnai įvykdytas.

Viena didelė kliūtis buvo daugelyje amerikiečių užsilikęs galvojimas, kad negras yra žemesnė būtybė, Šis jausmas nėra pagrįstas faktais, bet sumaišymu tarp išgalvoto natūralaus inferioriteto ir žemesnės **pozicijos,** kurią negras, taip ilgai turėjo užėmęs mūsų visuomenėje. Ji skilo iš negro buvusios padėties kaip vergo, nes buvo labai sunku daleisti, kad vergas yra lygus nevergui.

Šis negatyvus jausmas toliau buvo sustiprintas paprasto fakto, kad negras turi tamsią odą. Yra nelaimingas palinkimas žmogaus natūroje žiūrėti į kitokius žmones negu jis pats, kaip į žemesnes būtybes. Iš to seka, kad yra visai nesunku neduoti pilietinių ar žmogaus teisių tiems, kurie yra laikomi žemesniais.

Rasiniai priešnusistatymai yra giliausiai įsišakniję už visus kitus žmogiškus priešnusistatymus. Jie nepranyksta per nakti, nežiūrint, kurioje pasaulio šalyje jie randasi, nei kuri rasė yra liečiama. O tačiau daug skirtingų rasių atvyko į šį kraštą ir visada priešnusistatymas joms po kiek laiko žymiai sumažėjo. Nėra jokio pagrindo manyti, kad ir su negrais bus kitaip.

Galiausiai yra dar viena priežastis nedavimui negrui pilnų piliečio teisių — tai ekonominė. Be pilnų teisių, be švietimo ir organizacijos negrai jau nuo seniai buvo naudojami pigiam darbui. Su unijų kilimu ir tokių federalinių nuostatų, kaip minimalinis atlyginimas, ši padėtis žymiai pagerėjo.

Kad dėl įstatyminių kelių civilinių teisių negrams garantavimui, jie nėra taip lengvai įvykdomi, kaip kad yra manoma. Teismai gali duoti parėdymus civilinių teisių vykdymui tik tada, kai atvejai, parodą prasižengimą šioms teisėms, yra prieš juos pastatomi. Federalinė valdžia gali veikti tik pagal specifinį legalinį autoritetą. Tokiu būdu daug prasižengimų pasilieka teismo nepasiekiami.

Reikia specifiškesnės legislacijos civilinių teisių uždėjimui ir tai yra, ko prezidentas Kenedis siekė savo civilinių teisių biliuje, dabar esančiame Kongrese.

ACNS

KRISLAI

Tąsa iš 1-mo pusl.

Tas tiesa. Bet yra neapykanta ir neapykanta. Pavyzdžiui, įžymioji veikėja Gurley Flynn sako, kad ji baisiai neapkenčia skurdo, alkio, ligų, nešvarų, išnaudojimo, priespaudos, rasinės diskriminacijos, karo kurstytojų. Ir niekados niekas jai neįkalbės tos neapykantos išsižadėti, ją pamesti, su ja atsisveikinti, kol tie blogumai nebus ant visados pašalinti iš mūsų žemės ir iš viso pasaulio.

—:—

"Vienybės" leidėjai Valerijai ir redaktorei Salomėjai: jūs, mielosios, biauriai, **provokaciniai** meluojate, sakydamos, kad Susivienijimas Lietuvių Amerikoje mane "išbraukė iš organizacijos kaip neištikimą Amerikai narį".

Išbrauktas buvau todėl, kad kritikavau ir bariau tą fašistinę kliką, kuri nesiskaitė su SLA nariais ir jų teisėmis. Ta pati klika už metų kitų išmetė iš SLA tūkstančius narių ir Susivienijimą suskaldė. Aš tik buvau pirmutinė jos teroro auka. Jokios kalbos nebuvo apie jokią ištikimybę ar neištikimybę Amerikai.

—:—

Žinoma, tik nuoširdžiausiai pasveikinti tenka naujojo prezidento paskelbtą karą skurdui. Taip pat norisi paduoti dešinę mūsų Niujorko majorui už paskelbimą karo žiurkėms.

Tik ar tas iškilmingai paskelbtas karas nepasibaigs su lapkričio mėnesio rinkimais? Ot, jeigu prezidentas būtų iš penkiasdešimt bilijonų dolerių militarizmui nors desėtką bilijonų dolerių išėmęs ir paveda karui su skurdu, tai man daug lengviau būtų ir jo ta "karo" deklaracija tikėti.

—:—

Jūs irgi būsite pastebėję tokius prajovus. Kai numiršta turtingas bažnyčios šulas, jį palaidoti sulekia vyskupai ir kardinolai. O tos mišios už jį niekados nesibaigia. O štai ėmė ir numirė vargšas. Atėjo vienas, paprastas kunigėlis, žodį kitą už jį burbtelėjo ir viskas. Kokią progą toks žmogelis turi pataikyti į tą tariamą dangaus karalystę?!

SEPTYNIOLIKOS VALSTYBIŲ KONFERENCIJA ŽENEVOJE JAU PRASIDĖJO

Ženeva. — Po šešių mėnesių pertraukos vėl prasidėjo 17-kos valstybių konferencija nusiginklavimo reikalais. Šį kartą ji prasidėjo blaivesnėje tarptautinėje atmosferoje, tai pasekmės Maskvoje padarytos sutarties nedaryti atominių bandymų vandenyje, ant žemės ir erdvėse.

Pasitinkant 1964 metus Tarybų Sąjunga išsiuntinėjo visoms šalims, su kuriomis tik turi diplomatinius ryšius, veikti sumažinimui apsiginklavimo ir sutvirtinimui taikos reikalų. TSRS siūlė imtis sekamų žingsnių:

(1) Sumažinti apsiginklavimą, karo reikalams biudžetus ir militarines jėgas.

(2) Sumažinti didžių jų valstybių militarines jėgas, laikomas kitose valstybėse.

(3) Pasirašyti nekariavimo sutartį tarp NATO ir Varšuvos apsigynimo sąjungos narių.

(4) Įsteigti laisvas nuo atominių ginklų zonas.

(5) Sureguliuoti vakarinio Berlyno ir Vokietijų reikalus.

Jungtinių Valstijų prezidentas Johnsonas atsakydamas į Tarybų Sąjungos pasiūlymus, siūlo, kad:

(1) Visų valstybių vyriausybės pasisakytų, kad jos susilaikys nuo vartojimo jėgos sienų ir kitų nesutikimų išrišimui.

(2) Turi būti užtikrintas Vakarams susisiekimas su vakariniu Berlynu.

(3) Bent kokių nesutikimų išrišimui valstybės privalo eiti taikos keliu, su pagalba Jungtinių Tautų.

Johnsonas siūlo, kad būtų sulaikytas bent koks gnklavimas jėgų, kur eina nesutikimai. Matomai, jis turi mintyje liaudies partizanus, kaip Pietų Vietnamą, nes JAV visaip remia Pietų Vietnamo valdžią.

Išmintingas tinginys

Jaunystėje Markas Tvenas tarnavo kurį laiką plantacijoje darbininku. Kartą per vidudienio kaitrą plantacijos darbininkai sugulė medžių pavėsyje pailsėti. Tuo metu jojo pro šalį gubernatorius ir plantacijos savininkas. Pastebėjęs miegančius vyrus, gubernatorius pradėjo juokauti:

Tokių dykaduonių aš dar niekur nesu matęs. Prisipažinkite, kuris iš jūsų didžiausias tinginys! Jam duosiu 10 dolerių!

Kaip įkąsti vyrai galvotrūkčiai pašoko ir kiekvienas tikino, kad jis esąs didžiausias tinginys. Pagaliau triukšmui aprimus, Markas Tvenas, kuris vienas dar tebegulėjo, tarė žiovaudamas:

—Nulipkite jūs dabar nuo arklio ir įkiškite man tuos 10 dolerių į kišenę.

POŽEMIO BANDYMAI IR ŽMONIŲ SVEIKATA

Washingtonas. — Pasirodė, kad Jungtinių Valstijų požemyje atominių bombų bandymai yra pavojingi sveikatai. Tyrimas parodė, kad Nevados valstijoje pienas užterštas, nes karvės ėda žolę, kuri užteršta požeminių bandymų.

ĮVEDĖ KROKODILAMS SAUGUMO ĮSTATYMUS

Darvinas, Australija. — Iki dabar Australijos upėse Naujoje Gvinėjoje ir Solomonų salų srityje nevaržomai buvo medžiojami krokodilai. 1963 metais jų buvo nušauta arba sugauta 12,750, bet tikrumoje apie 20,000, nes daugelis valdžiai neraportavo. Dabar Australijos vyriausybė patvarkė, kad tam tikrose upių srityse nebūtų krokodilai medžiojami.

ELEKTRONINĖ AKIS

Pirmąją pramoninę mikroskopo "UMV-100 B" partiją išleido Sumų elektroninių mikroskopų ir elektroautomatikos gamykla. Naujasis prietaisas — visamatanti chemiko ir biologo akis. Jis didina 200,000 kartų.

Mikroskope yra dujinė mikrokamera, kurioje galima tyrinėti gyvą ląstelę jos vystymosi procese.

Aido Choro Veikla

Jau turime pakvietimą dalyvauti šį pavasarį suomių rengiamoje Dainų Šventėje, kuri įvyks balandžio 25 Estų Kultūriniame Centre.

Aidiečiai laukia tos progos vėl susitikti su pabaltijo broliais ir sesėmis.

—:—

Prie garbės narių prisirašė ir po penkinę metinių sumokėjo šie asmenys: A. Rainienė, O. Cibulskienė, P. B. ir K.Kl. Taip pat gauta trys doleriai iš Floridos nuo draugų J. ir M. Judžentų. Aido choras širdingai dėkoja už aukas.

—:—

Paskutinėse pamokose turėjom K. Aleksyno išleistuves. Jis išvažiavo į Floridą, kur laukia jam pasiūlytas darbas. Visi palinkėjome jam laimingos kelionės ir geriausių sėkmių.

Draugas J. Grybas papasakojo apie savo kelionę ir apie meninę veiklą Floridoje. Įdomu buvo sužinoti, kad buvusieji mūsų aidiečiai ir ten gražiai darbuojasi. Jie priklauso ten esančiuose choruose ir su savo patyrimais ir įgudimais padeda kitiems choristams. Turiu mintyje A. ir P. Pakalniškius, J. ir M. Judžentus, K. Kriaučiūną ir kitus buvusius aidiečius.

Išleistuviu vaišių išlaidas padengė aidiečiai K. Aleksynas ir J. Grybas. Prie to dar turėjome skanaus importuoto iš Ispanijos vyno. Tai buvo dovana nuo Aido choro prieteliaus K. Benderio. Nuoširdus dėkui!

—:—

Sekančiose pamokose išgirsime patiektus raportus iš choro metinės veiklos ir perrinksime valdybą.

H. F.

Dubeltava Premjera!

ŠEŠTAD., SAUSIO 25

ARTKINO:

"49 DIENOS"

Tikras įvykis apie keturis Sovietinius vyrus, dingusius vandenyne, vėliau išgelbėtus JAV laivyno. Taipgi nemirtina Gorkio apysaka apie:

"CHELKASH"

CAMEO

8th Ave., prie 44th St.

JU 6-8534

Kviečiame į pobūvį

Sekmadienį, vasario 2 d., 3:30 val. po pietų, New Yorko Moterų klubas rengia smagų pobūvį su užkandžiais, Laisvės name.

Tikslas šio parengimo: paminėti "Šviesos" 30 metų jubiliejų, apie ką mums pakalbės **Antanas Bimba,** "Šviesos" redaktorius. Čia taipgi galėsime palinkėti Antanui ilgiausių metų jo 70 gimimo metinių proga.

Jonas Siurba rodys paveikslus (slides), kurių jis turi labai vykusiai nuimtų, įdomių, gražių.

Po programos, kuri bus neilga, turėsime kavutės ir pyrago. Kviečiame visus.

Valdyba

Užgiriame jūsų kovą prieš naciškus kriminalistus

Perskaitęs "Laisvės" Nr. 4, š.m., žinią labai nudžiugau, kad Niujorko lietuviai suėjo į bendrą susirinkimą ir nutarė prisidėti prie bendro judėjimo išdeportuoti karo prasikaltėlius kriminalistus - nacius, kas jie nebūtų, lietuviai ar kitataučiai. Jiems Amerikos šalis neturėtų būti gyvenimo butas. Tie prasižengusieji bestijos tegrįžta į savo šalis, kur jie papildė prasikaltimo darbus. Jų buvimas Amerikoj labai žemina mūsų JAV valdžią ir visą žmoniją. Kiekvienas doras žmogus neapkenčia kriminalisto, nes jis yra nuodas žmonijai

Sveikinu gerb. Povilą Venta už jo pastangas sušaukti šį garbingą susirinkimą ir visus susirinkimo dalyvius už nutarimą dėti pastangas visais būdais, kad tie kriminalistai naciai neterštų Amerikos švaraus oro. Milijonus žmonių be jokios priežasties naciai kriminalistai sunaikino, ir jie nori Amerikoj gyventi ir ta patį darbą atlikti čia, ką jie darė karo metu Lietuvoj, Lenkijoj, Sovietų Sąjungoj, Čekoslovakijoj ir kitose šalyse. Gi mūsų didžiai gerbiamas JAV prezidentas Kenedis ir žuvo nuo nacių kriminalistų rankų. Yra tiek ir tiek faktu su nesugriaunamais įrodymais, kad mūsų prezidentas žuvo už idėją, už tai, kad jis kovojo už negrų paliuosavimą iš baltųjų rasistų vergijos. Nacizmas yra tūlų kapitalistų idealas, kuriuomi jie siekia naikinti pažangią idėją, pažangų žmogų, kuris priešinasi ir kovoja prieš išnaudojimą, prieš eksploataciją. Nacizmas yra liekana vergijos.

Dar vieną kartą sveikinu iš širdies jus, kad jūs atėjote į pagalbą Nacionaliam Komitetui Against Nazi Criminals and Nazism in America. Mes padėsime jums, reikalui esant, visu kuo. Laisvės broliai, vienykitės su visais kovotojais prieš nacius kriminalistus ir nacizmą!

B. F. KUBILIUS,
National Committee
Against Nazi Criminals and
Nazism ir America
viceprezidentas

PRANEŠIMAS

OZONE PARK, N. Y.

Lietuvių Kooperatyvės Spaudos Bendrovės direktorių susirinkimas įvyks pirmadienį, sausio 27 d., 7:30 val. vakare, "Laisvės" salėje, 102-02 Liberty Avenue, Ozone Parke. Visi direktoriai kviečiami dalyvauti susirinkime, nes turime daug svarbių reikalų svarstyti. Valdyba

BANGA KRIMINALYSČIŲ NEW YORKO POŽEMINIŲ TRAUKINIŲ STOTYSE

New Yorko miestas su savo artimais kaimynais turi apie 13,000,000 gyventojų. New Yorko miestas kiek mažiau 8 milijonų, bet čionai kiekvieną dieną šimtai tūkstančių žmonių įvairiais reikalais yra atvykę iš kitų miestų, valstijų ir net šalių.

New Yorko miesto požeminiai (subway) ir viršutiniai (elevated) susisiekimo keliai yra 237 mylių ilgio. Kiekvieną dieną jais važiuoja apie 5,000,000 žmonių. Galima suprasti, koks tai yra judėjimas.

Požemio (subway) traukinių linijos viršija viršutines. Elevatoriai pašalinami, nes jie aptamsina gatves. Šimtai yra požeminių ir elevatorių traukinių stočių. Vieni traukiniai stoja kiekvienoje stotyje—lokaliniai, kiti—greitieji tik didesnėse stotyse.

Kaip kuriose požeminių statyse, kur važiuojantys turi persimainyti į kitus traukinius, jiems tenka pereiti ilgus tunelius. Nakties metu, o kai kada ir dienos, ten įvyksta užpuolimų ant pereinančių keleivių.

Seniau užpuolimai kartodavosi išvietėse ("toiletuose"), tai dabar jos uždarytos nakties metu. Užpuolimai kartojasi ne tik tuneliuose, bet traukiniuose ir jų stotyse. 1963 metais tokių užpuolimų buvo apie tūkstantis. Spalio mėnesį 90, lapkričio—109, o gruodžio jau 139.

Kovai prieš kriminalystes požemio traukinių stotyse miestas užlaiko 103 civiliniai apsirengusius ir 748 viešus policininkus, kurių užlaikymas per metus atsieina $9,790,000.

New Yorke požeminiai ir viršutiniai traukiniai priklauso miestui, nors jie turi seniau buvusių kompanijų vardus IND, BMT ir IRT.

Konvencijinis Banketas
Rengia "Laisvės" Bendrovė

Įvyks Sekmadienį

Vasario 9 February

Pradžia 5 Valandą Vakare

Banketui Bilietas $3.50

Banketą pradėsime 5 valandą todėl, kad būtų patogiau iš toliau atvykusiems anksčiau grįžti namo.

AMER.-RUSSIAN CENTER HALL

61 Rivington Street **New York City**

Banketas ir suvažiavimas bus laikomi žemutinėje salėje. Vienais laiptais žemiau bus lipti negu būdavo anksčiau.

Kviečiame dalininkus dalyvauti suvažiavime ir visus ateiti į banketą.

Pagilinkite savo žinojimą apie Ameriką

JAV Darbininkų Judėjimo Istorija

Parašė Antanas Bimba

550 puslapių. Kaina $1.50.

Šioje knygoje jūs rasite nušviesta ir apibūdinta visą eilę labai aktualių klausimų iš Jungtinių Amerikos Valstijų darbo liaudies kovų istorijos. Jau vien tik skyrių pavadinimai parodo didžiulę temų ir klausimų apimtį. Pavyzdžiui:

Baltieji vergai ir jų viešpačiai
Negrų vergovė Amerikoje
Laisvieji darbininkai senovėje
Revoliucija ir nepriklausomybės karas
Proletariato klasės susiformavimas (1783-1860)
Pilietinis karas arba antroji Amerikos revoliucija
JAV ekonominis vystymasis po polietinio karo
Aštriųjų kovų laikotarpis (1873-1880)
Streikai, Darbo Riteriai, profesinės sąjungos 1880-1886
Profesinės sąjungos ir pirmasis pasaulinis karas
Socialistai, profesinės sąjungos ir jų politinė veikla (1886-1900)
Komunistinio judėjimo Amerikoje pradžia
Didžiųjų kovų audra
Bedarbių kovos 1928-1940 metais
Streikai, profesinės sąjungos ir "Naujoji dalyba"
Ruzveltas, "Naujoji dalyba" ir komunistai

Ši knyga gaunama "Laisvės" Knygyne

Siųskite užsakymus, adresuokite:

LAISVĖ

102-02 Liberty Ave., Ozone Park, N. Y. 11417